

Літаратурнае мастацтва

Год выд. 37-й
№ 25 (1870)
27 сакавіка
ПЯТНІЦА
Цэна 4 кап.

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ СЯЮЗА ПІСЬМЕНІКАУ БССР

ДЗЕНЬ ТЭАТРА

Сёння — міжнароднае свята тэатра. У тры разы раз па прапанове Савецкага цэнтру Міжнароднага Інстытута тэатра, Савета Усерасійскага тэатральнага аб'яднання і тэатральнай секцыі Саюза савецкіх таварыстваў дружбы з замежнымі краінамі таварыства ўдзел у гэтым свяце нашы тэатры.

Дзень 27 сакавіка для мастакоў савецкай сцэны — дзень іх адказнай справяднасці перад народам, дзень паказу лепшых спектакляў.

Ва ўсіх тэатрах нашай рэспублікі перад пачаткам спектакляў будучы арганізаваны гутаркі аб тэатральным мастацтве, а ў п'янішні Акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы адбудзецца святковы агучна-гэрадыскі вечар.

Творчы год, які прамінуў пасля II Міжнароднага дня тэатра, асветлены памятнай сустрэчай кіраўнікоў Комуністычнай партыі і Савецкага ўрада з дзесяцімі літаратурна і мастацтва, якая адбылася летась у сакавіку.

Дзесяць беларускіх сцэны ёсць чым ганарыцца, падводзячы вынікі барацьбы за ажыццяўленне палітыкі партыі ў галіне мастацкай творчасці. Нагадаем нядаўня гісторыю беларускай оперы ў Крамлёўскім Палацы з'ездзі, а таксама факт прысваення Беларускаму дзяржаўнаму ордэна Леніна Вялікаму тэатру оперы і балета звання Акадэмічнага.

На сцэнах тэатраў рэспублікі за гэты перыяд з'явіўся рад высокамастацкіх спектакляў, прысвечаных нашай сучаснасці і гераічнаму мінуламу. Сярод іх траба адзначыць новыя сцэнічныя рэдакцыі оперы «Яснае сьвітанне» А. Туранова і балета «Сяля і Ціні» Г. Вагнера ў Акадэмічным тэатры оперы і балета, «Узнавучаюць» па другой частцы рамана М. Шалахава ў Дзяржаўным рускім драматычным тэатры БССР імя М. Горькага, «Палату» С. Алешіна ў Акадэмічным тэатры імя Янкі Купалы, «Порт-Артур» І. Палова і С. Сцяпанава ў Гродзенскім абласным, «Арганаўты» Ю. Эдліса ў тэатры імя ЛКСМБ. Паспяхова ставіцца руская і замежная класіка. Значнай падзеяй бягучага сезона з'явілася прэм'ера напэўна найбольшага с. Танева «Арэст».

Актыўна ўключыліся дзеячы беларускіх тэатраў у падрыхтоўку да 400-годдзя з дня нараджэння Вільяма Шэкспіра. На опернай сцэне ідзе «Атэла» Д. Вердзі, ў Рэспубліканскім тэатры юнак гледзачы ўсю вылучана паставіў «Двах вяронаў», ў Гродзенскім абласным — «Антоній і Клеапатра».

З кожным днём мацее творчая сувязь мастацтва з гледзачым. У гэтым плане заслужае сур'язнага ўважэння ініцыятыва Брэсцкага і Гродзенскага тэатраў, якія сістэматычна праводзяць «Дні тэатра» на прадпрыемствах, у грамадскіх і навуковых установах. Тут адбываюцца жыццёвыя абмеркаванні спраў і творчыя планы, якія жывуць мастацкім тэатрам. Ідзе дэдавае гаворкі аб тым або іншым спектаклі, які ў гэты ж вечар глядзачы ўсім калектывам працуючы.

За апошні час нашы тэатры сталі лепш выконваць свае абавязкі перад працоўнымі ўскі. Сярод лепшых у гэтай справе можна назваць Брэсцкі абласны драматычны тэатр, які за 1963 год паказаў у калгасах, саўгасах, раённых цэнтрах і сярод воінаў 535 спектакляў і выступленняў ялечнай групы, на якіх пабыла звыш 150 тысяч гледзачоў, 220 аглядаў спектакляў наведчы за мінулы год Гродзенскі абласны драматычны тэатр, 187 — Гомельскі, 278 — Бабруйскі музычна-драматычны. У той жа час працуючы ўскі часта гасці ў нашых тэатраў на стацыянарных спектаклях. Іх прызды адбываюцца часта пачынаючы Акадэмічны тэатр імя Янкі Купалы і Дзяржаўны драматычны тэатр імя Яківа Коса.

Многія дружбы дзевяці нашых тэатраў з аматарамі самадзейнай сцэны. Напрыклад, Акадэмічны тэатр імя Янкі Купалы блізка пасябраваў з самадзейнымі артыстамі калгаса «Савецкая Беларусь» Навасіжскага раёна. Сістэматычна выязджаючы ў гэты калгас са спектаклямі, калектывы аказваюць практычную дапамогу калгаснай самадзейнасці. Артысты тэатра шэфстваваць таксама над Прысмыкаўскім Домам культуры Дзяржынскага раёна. Народная артыстка СССР Л. Ріжчак а ўзнавае шэфства над калектывамі Маладзечанскага народнага тэатра і Чэрвеньскага РДК. У Маладзечне яна рэзюм з аматарамі выступала ў спектаклі «Позняе каханне» А. Астроўскага ў ролі Шаблавай, у Чэрэні — кансультава паставіў «Лявонію на арбіце» А. Макавіча.

Народная артыстка БССР В. Галіна шэфствава над Слоніміскім народным тэатрам (у спектаклі «Апошні» яна выконвала ролю Соф'і). Народны артыст БССР З. Стома аказваў вялікую творчую дапамогу Аршанскаму народнаму тэатру чыгуначнікаў у паставіў «Кірыўка гісторыя» А. Арбузава. Народны артыст СССР П. Малчачы ў народным тэатры Аршанскага ільнопарадзінага камбіната ажыццяўляў паставіў п'есы М. Паголаіна «Трэцяя патычкіна». За шэфскую работу ў савецкай Аомі і аглядае даламо армейскай мастацкай самадзейнасці калектыву тэатра ўрачона пераходны Чырвоны сцяг Беларускай Ваеннай Акругі.

Усе гэтыя прыклады — толькі з жыцця аднаго тэатральнага калектыва. А колькі іх у іншых тэатрах — імя Яківа Коса, Брэсцкім імя Ленінскага камсамолу і г. д.

І ўсё ж, адзначаючы пэўныя дасягненні, мы сёння не можам сказаць, што на нашым тэатральным фронце няма прываў, што ўсё нас задавальняе. Трэба, напрыклад, з усёй сур'язнасцю засяродзіць увагу на пытанні далейшага развіцця нацыянальнай драматургіі. Актыўнасць тэатраў у рабоце з беларускімі драматургамі за апошні час значна знізілася. Гэта не можа не выклікаць трывожы.

У выбары рэпертуару нашы тэатры не з'яўдаюцца адрываю лепшым сучасным п'есам, не скорыстаюцца ўсяго багацця шматнацыянальнай савецкай драматургіі. Чаму, напрыклад, ніхто ў нас не зацікавіўся п'есай азербайджанскага драматурга М. Ібрагімава «Дэравеншчына», грузінскіх аўтараў Н. Думбадзе і Г. Лордкіпінідзе «Я бачу сонца» і ў той жа час ахвотна ставяцца сентыментальна-спазылівы «Людзі ў шынялях» І. Рачына, «Затрыман на вуліцы» К. Фіна (Мар'іўскі тэатр), пустая і безгучная камедыя А. Сафронава «Лес-індычка» (Дзяржаўны рускі тэатр імя М. Горькага).

«Нашаму народу», — сказаў на петаўшай сакавіцкай сустрэчы з мастацкай інтэлігенцыяй Мікіта Сяргеевіч Хрушчоў, — патрэбна баявое рэвалюцыйнае мастацтва. Савецкая літаратура і мастацтва заклікаюць аднастроўваць у яркіх мастацкіх формах вялікі і гераічны час будаўніцтва камунізму, праўдзіва ўяваляюць савецкіх пераможцаў, камуністычных адносін у нашым жыцці».

Гэтыя словы — кампас, па якім павінны браць сцягу кірункі далейшага шляху мастацкага тэатра. У іх — і праграма, і сродак мастацкага асэнсавання жыцця.

Усе гэтыя прыклады — толькі з жыцця аднаго тэатральнага калектыва. А колькі іх у іншых тэатрах — імя Яківа Коса, Брэсцкім імя Ленінскага камсамолу і г. д.

І ўсё ж, адзначаючы пэўныя дасягненні, мы сёння не можам сказаць, што на нашым тэатральным фронце няма прываў, што ўсё нас задавальняе. Трэба, напрыклад, з усёй сур'язнасцю засяродзіць увагу на пытанні далейшага развіцця нацыянальнай драматургіі. Актыўнасць тэатраў у рабоце з беларускімі драматургамі за апошні час значна знізілася. Гэта не можа не выклікаць трывожы.

У выбары рэпертуару нашы тэатры не з'яўдаюцца адрываю лепшым сучасным п'есам, не скорыстаюцца ўсяго багацця шматнацыянальнай савецкай драматургіі. Чаму, напрыклад, ніхто ў нас не зацікавіўся п'есай азербайджанскага драматурга М. Ібрагімава «Дэравеншчына», грузінскіх аўтараў Н. Думбадзе і Г. Лордкіпінідзе «Я бачу сонца» і ў той жа час ахвотна ставяцца сентыментальна-спазылівы «Людзі ў шынялях» І. Рачына, «Затрыман на вуліцы» К. Фіна (Мар'іўскі тэатр), пустая і безгучная камедыя А. Сафронава «Лес-індычка» (Дзяржаўны рускі тэатр імя М. Горькага).

«Нашаму народу», — сказаў на петаўшай сакавіцкай сустрэчы з мастацкай інтэлігенцыяй Мікіта Сяргеевіч Хрушчоў, — патрэбна баявое рэвалюцыйнае мастацтва. Савецкая літаратура і мастацтва заклікаюць аднастроўваць у яркіх мастацкіх формах вялікі і гераічны час будаўніцтва камунізму, праўдзіва ўяваляюць савецкіх пераможцаў, камуністычных адносін у нашым жыцці».

Гэтыя словы — кампас, па якім павінны браць сцягу кірункі далейшага шляху мастацкага тэатра. У іх — і праграма, і сродак мастацкага асэнсавання жыцця.

Гэтыя словы — кампас, па якім павінны браць сцягу кірункі далейшага шляху мастацкага тэатра. У іх — і праграма, і сродак мастацкага асэнсавання жыцця.

У Слуцкім раёне 98 калгасных клубоў. Многія сельгасарцэлі маюць па пяць, дзесяць і больш ўласных асяродкаў культуры. Сельскія клубы, якія знаходзяцца на дзяржаўным бюджэце, у раёне 49 (гэта акрамя бібліятэкі). Факт надзвычай цікавы і сведчыць ён аб тым новым, што нараджаецца ў сельскім жыцці калгаснай вёскі.

Умацоўвацца матэрыяльная база калгасаў, больш сродкаў выдаткоўваючы на культурныя патрэбы. Напрыклад, калгас імя Дзяржынскага мае сем клубоў, а сёння пачынае будаваць мураваны Палац культуры. Праўленне ацэлі аплывае працу некаторых загаднікаў брыгадных клубоў. А вось у Бокшыцкім клубе працуюць два работнікі: адзін знаходзіцца на дзяржаўным бюджэце, другою калгас налічвае працадні.

Летам мінулага года наша газета пісала, што многія калгасныя клубы на Слуцкім раёне працуюць слаба, што яны даўжэ ад патрэб працоўнага ўскі, што ў іх сумна і няўпэўна. Сярод іх называўся клуб у вёсцы Гарадзішча.

Мінула больш васьмі месяцаў. Што ж змянілася за гэты час?

У мясцовай газэце я прачытала, што ў суботу, 21 сакавіка, у клубе ў вёсцы Гарадзішча адбудзецца вечар, прысвечаны старажытнаму калгасніку Рыгору Гуку, якому споўнілася 60 год з дня нараджэння. 30 год свайго жыцця аддаў ён умацоўванню роднага калгаса, намярэнна працуючы загадчыкам свінафермы.

Знаёма сямейна прыводзіць да мураванага будынка. Гэта — Гарадзішчанскі брыгадны клуб калгаса імя Дзяржынскага. Адна за адной пад'язджаюць сюды машыны і легкавыя, і грузавыя. У выправаванні на сельскіх дарогах «вызды». Клуб запоўнілі калгаснікі.

Таяная падзея ў Гарадзішчах адбываецца ўпершыню. І кожнаму было цікава меўнаві ў гэты вечар пабыць у клубе. Шумна, радасна ў гледзельнай зале. Гаворыць больш пра імянінніка — дзяцка Рыгора, якога тут усе добра ведаюць і паважаюць. Калгасніца Марыя Булгак распавядае, як дзяцка Рыгор двое сутак не пакадаў фермы, ратуючы свінакорм, што парасіла. Старшая свінарка цётка Ганна гаворыць:

— Любіць сваю справу Рыгор і добра ведае яе.

Вучанца 11 класа мясцовай сярэдняй школы Аня Панічэна дзякуе Рыгору Іванавічу за навуку. Вытворчому практыку школьнікі праходзяць на фермах, і вучні любяць хадзіць па практычным заняткіх да гэтага па-народнаму мурара чалавек. А старшыня калгаса Аркадзь Уласавіч Гусакоў кажа:

— Пабыць было б у калгасе такіх прадаўчых і сумленных людзей. І, жартуючы, дадае: — Рыгор Іванавіч Гук — наш доктар свінагадоўчых навук... Ён не смеіцца... Я сур'язна. На наша дзяцка Рыгора і вучоныя слухаюць...
— Гонар і слава нашаму юбіляру! — напісана на адным з лозунгаў у клубе. Тут на партрэт Гука і яго кароткая біяграфія. На адным з плакатаў гаворыцца, што ў мінулым годзе свінаферма, якую загадвае Рыгор Іванавіч Гук,

Подох вясны, подох жыцця

дала калгасу 91 тысяч рублёў прыбытку, што дзяржаве было здадзена амаль 75 тысяч кілаграмаў мяса.

Юбіляра-калгасніка горава віталі на вечары наместнік сакратара Слуцкага парткома П. Савасюк, свінарка З. Семяновіч, старшыня калгаса А. Гусакоў, брыгадзір Д. Васілевіч, сакратар парткома сельгасарцэлі В. Гурыновіч, п'янеры і школьнікі мясцовай школы. А ялен праўленні калгаса А. Радзюк працяў свой верш, прысвечаны Рыгору Гуку: Прамыю кароткія, усхваляваныя, шырыя, Юбіляра абдариў каштоўнымі падарункамі: настольны гадзіннік, тэлевізар, мабіль для новага дома...

Вечар атрымаўся яшчэ і таму ўрачыстым, што шэфы паставілі добры канцэрт, што іграў калгасны дуква аркестр (стараста яго Пётр Булгак).

Задаволены былі наведвальнікі клубу і арганізатары гэтага вечара, які прайшоў так цікава. Вечар сведчыць аб тых дабротворных зменах, што адбыліся ў рабоце Гарадзішчанскага клубу.

Цяпер тут значна больш увага аддаецца прапаганда сельгаснапрадучых ведаў. Настаўнікі мясцовай школы С. Васальчык, С. Грак, І. Шуманскі першыя памочнікі ў рабоце клубу. Яны і лекцыі чытаюць і гутаркі праводзяць у брыгадзе і на ферме. Вядома, больш за ўсё цяпер гаворыць аб рашэнні снежанскага і лютаўскага Пленумаў ЦК КПСР, аб тым, што трэба зрабіць, каб гаспадарка арцэлі ішла наўхільна па шляху ўдзельна.

Загадчык клубу Саша Сьцько многа клопатка, каб наглядная агітацыя была баявой, надзённай, насычанай цікавымі фактамі і лічбамі з жыцця мясцовай брыгады і калгаса. Прыцягвае увагу стэнд «Вос нашы зерзэры». Пра што ён апавадае, што прапаганда?

— Запомні! Сябекошт цэнтнера кармавых цукровых буркоў у 1963 г. склаў 3 руб. 68 кап. У 1964 г. мы павінны знізіць сябекошт цэнтнера кармавых цукровых буркоў да трох рублёў. Гэта дасць калгасу дадаткова прыбытку 22.440 рублёў».

Варта прыгадаць яшчэ адзін плакат «Параўнай і зрабі вывад», на якім напісана:

— У 1963 г. брыгада № 2 (брыгадзір І. Крываль) атрымала па 20,5 цэнтнера збожжа з гектара пасаваў. У сярэднім на калгасе ўраджайнасць збожжавых з гектара склаў 14,3 цэнтнера. Калі ў 1964 годзе кожная паліводная брыгада атрымае такую ж ураджайнасць, як у 1963 г. брыгада № 2, то калгас атрымае дадаткова 9 486 цэнтнераў збожжа».

Гэта прыклад таго, якой канкрэтнай павінна быць наглядная агітацыя. У клубе вы знойдзеце абавязальнасць калгаса і асобных брыгад на 1964 г., Дошку гонару, плакат «Мы ганарымся ім», дзе змешчаны фота перадавоўчых і расна пра іх падзеі, заклікі вынікаюць рашэнні партыі аб інтэнсіфікацыі сельскай гаспадаркі і інш.

Гэта добра, што ў клубе шмат розных плакатаў, лозунгаў, стэндаў. Але нельга не адзначыць, што наглядная агітацыя ў клубе зроблена прымітыўна і размешчана на сценах выпадкова, па прычыне прысвечаны беларускім нафтавікам. Салістка Беларускага радыё М. Марозава выканала п'есу Д. Лукаса.

Пат Анатоль Астрэйка чытаў свае новыя вершы. У вечары прыміў таксама ўдзел калектыву эстраднага аркестра Беларускага радыё і тэлебачання пад кіраўніцтвам Б. Райскага і заслужаны артыст БССР М. Шышкін.

В. СІЛКІН.

Госці воінаў

Першай гадзіне гістарычнай сустрэчы кіраўнікоў партыі і ўрада з творчай інтэлігенцыяй у Крамлі быў прысвечаны тэматычны вечар, які адбыўся ў Маскве, у акружковым Даме афіцэраў.

Пісьменнік А. Міронаў расказаў пра кнігі, якія напісалі за год беларускія пісьменнікі, падзяліліся сваімі творчымі планами, Уздэльскі самадзейнасці Анатоль Малчанаў выканаў

п'есу на словы А. Міронава «Зубронка». Рэжысёр Дзяржаўнага ордэна Леніна акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета Беларускай ССР Ю. Ужаніў расказаў пра выступленні калектыву тэатра ў Маскве.

Заслужаны дзеяч мастацтва БССР кампазітар Д. Лукас — часты госьць палкаў нафтабудавальцаў. Ён расказаў пра новыя творы мастацтва, прысвечаны беларускім нафтавікам. Салістка Беларускага радыё М. Марозава выканала п'есу Д. Лукаса.

Пат Анатоль Астрэйка чытаў свае новыя вершы. У вечары прыміў таксама ўдзел калектыву эстраднага аркестра Беларускага радыё і тэлебачання пад кіраўніцтвам Б. Райскага і заслужаны артыст БССР М. Шышкін.

В. СІЛКІН.

НА ПРЫЗ «ВЯЛІКАГА БУРШТЫНУ»

І красавіка ў Маскву пачынаецца агляд-спаборніцтва фільмаў, вылучаных кінастудыямі Літвы, Латвіі, Эстоніі і Беларусі ў 1963 годзе. Гэты спецаб'яднае кінафестываль чатырох рэспублік упершыню праводзіцца ў Беларускай сталіцы.

Корэспандэнты газеты «Літаратура і мастацтва» даў інтэрв'ю сакратару праўлення Саюза работнікаў кінематаграфіі БССР В. Смольгар.

— Скажыце, калі паска, якая праграма фестываля?

— Кінематаграфісты кожнай рэспублікі прадставілі нам на агляд мастацкія, дакументальныя і навукова-папулярныя фільмы, кіначасопісы, асобныя кінаэпізоды.

Ужо дакладна вядома, якія мастацкія стужкі вядуць з сабой нашыя госці: рыжская студыя — «Клантуні» і «Пад зямлёю», талін-

скае — «Сляды», вільнюская — «Хроніку аднаго дня», «Беларуськія фільмы» будзе прадставілі фільмамі «Трэцяя ракетка» і «40 мінут да світанца».

Я не пералічаю тут храніцельна-дакументальныя і навукова-папулярныя фільмы. Спецыялісты змогуць пазнавацца з імі не студый ў нашых дакументалістаў, дзе гэтыя фільмы будучы дэманстраваць штодзённа.

— А дзе будзе праходзіць агляд мастацкіх фільмаў?

— Агляд мастацкіх фільмаў будзе наладжаны ў сталічным кіна-тэатры «Зорка». Акрамя спецыяльных паказаў, тут будучы пра-водзіцца адкрытыя сесіі, на якія можна будзе трапіць, калі ўжы ў нас білет. На гэтых сесіях гледзчы пазнавацца са стваральнікамі фільмаў.

Наш фотакорэспандэнт Ул. Крук пабываў у Астравішчына-Гарадзішчанскім доме культуры Мінскага раёна. На здымку вы бачыце членаў савета культуры: кіраўніка духавога аркестра Аляксандра Купалова, дырэктара Дома культуры Івана Банюковіча і старшага кінамаханіка Аркадзя Вірнова. Яны абмяркоўваюць мерапрыемствы па ўдзеле Дома культуры ў пералічы сельскіх клубоў, па аказанні ім дапамогі ў перыяд вясняных палых работ.

У гэтым нумары СЕННЯ — МІЖНАРОДНЫ ДЗЕНЬ ТЭАТРА СЕЛЬСКІЯ КЛУБЫ ПАЧЫНАЮЦЬ ПЕРАКЛІЧКУ ЗАКОНЧУ РАБОТУ ПЛЕНУМ ПРАУЛЕННЯ СЯЮЗА КАМПАЗІТАРАУ ЮНЫЯ ЧЫТАЧЫ АДНАЧАЮЦЬ «КНІЖЧЫНЫ ІМЯНЫ» ЧЫТАЮЦЬ «ГАРЫЗОНТ»

Музычны год, пошукі і здабыткі

Незабытная сустрэча кіраўнікоў партыі і ўрада з прадстаўнікамі мастацкай інтэлігенцыі ў сакавіку мінулага года пакінула глыбокі след у сэрцах усіх работнікаў мастацтва, у тым ліку кампазітараў, стварыла сапраўды стимул для нараджэння новых твораў, высокадэкаратыўных і яркіх па форме. Мінуў усго год пасля гэтай знамянальнай сустрэчы. Але і за гэты перыяд у нашым жыцці адбыліся значныя змены ў галіне музычнага мастацтва, якія сталі працяваць больш актыўна і плёна. Гэта наглядна прадэманстравала чарговы пленум Саюза кампазітараў БССР, прысвечаны сімфанічнай і камернай музыцы.

На пленуме прысутнічалі госці з Масквы, Ленінграда, суседніх братніх рэспублік, прадстаўнікі грамадскай Масквы.

У рабоце пленума прыняў ўдзел сакратар ЦК КПБ В. Ф. Шаўра і наместнік міністра культуры БССР М. А. Міновіч.

Тры дні ў Мінску гучалі беларускія сімфонічныя, канцэртныя, вакальна-сімфанічныя і камерныя творы. Уздэльскі пленум і госці знаёміліся з музычным навінкамі. І вось настала чарга абмяняцца думкамі аб праслуханым.

— Творчасць маіх беларускіх калегаў, — сказаў у абмеркаванні маскоўскі кампазітар Я. Саладуха, — развіваецца на правільным рэалістычным шляху. Нельга не заўважыць рост прафесійнага майстэрства.

Прамоўна пераходзіць да канкрэтнага разгляду твораў, якія пругалі з адкрытай эстрады і ў магнітафонным запісе. Ён стаючы адгукаецца аб Шостай сімфоніі Я. Цікоцкага і Сямой сімфоніі М. Алашава.

Далей Я. Саладуха дзеліцца сваімі ўражаннямі аб першых сімфоніях Другой сімфоніі Я. Глебава. На думку прамовца, сімфонія Д. Смольскага, напісаная значна раей, у многім прытрымаўся да свайго змроннага інструментальнага і трагічнага каларыту. За гэтым адчуваецца нейкая парачыстасць, надуманасць. А вось сімфонія Л. Абецінава па сваім музычным ладу, па адчуванню жыцця вельмі малалейшая, яркая і светлая. Такія ж жыццядарнасць, эмацыянальна прыватнасць і сардэчнасць чуваюцца і ў сімфоніі Глебава.

Тры дні ў Мінску гучалі беларускія сімфонічныя, канцэртныя, вакальна-сімфанічныя і камерныя творы. Уздэльскі пленум і госці знаёміліся з музычным навінкамі. І вось настала чарга абмяняцца думкамі аб праслуханым.

— Творчасць маіх беларускіх калегаў, — сказаў у абмеркаванні маскоўскі кампазітар Я. Саладуха, — развіваецца на правільным рэалістычным шляху. Нельга не заўважыць рост прафесійнага майстэрства.

Прамоўна пераходзіць да канкрэтнага разгляду твораў, якія пругалі з адкрытай эстрады і ў магнітафонным запісе. Ён стаючы адгукаецца аб Шостай сімфоніі Я. Цікоцкага і Сямой сімфоніі М. Алашава.

Далей Я. Саладуха дзеліцца сваімі ўражаннямі аб першых сімфоніях Другой сімфоніі Я. Глебава. На думку прамовца, сімфонія Д. Смольскага, напісаная значна раей, у многім прытрымаўся да свайго змроннага інструментальнага і трагічнага каларыту. За гэтым адчуваецца нейкая парачыстасць, надуманасць. А вось сімфонія Л. Абецінава па сваім музычным ладу, па адчуванню жыцця вельмі малалейшая, яркая і светлая. Такія ж жыццядарнасць, эмацыянальна прыватнасць і сардэчнасць чуваюцца і ў сімфоніі Глебава.

Тры дні ў Мінску гучалі беларускія сімфонічныя, канцэртныя, вакальна-сімфанічныя і камерныя творы. Уздэльскі пленум і госці знаёміліся з музычным навінкамі. І вось настала чарга абмяняцца думкамі аб праслуханым.

— Творчасць маіх беларускіх калегаў, — сказаў у абмеркаванні маскоўскі кампазітар Я. Саладуха, — развіваецца на правільным рэалістычным шляху. Нельга не заўважыць рост прафесійнага майстэрства.

Прамоўна пераходзіць да канкрэтнага разгляду твораў, якія пругалі з адкрытай эстрады і ў магнітафонным запісе. Ён стаючы адгукаецца аб Шостай сімфоніі Я. Цікоцкага і Сямой сімфоніі М. Алашава.

Далей Я. Саладуха дзеліцца сваімі ўражаннямі аб першых сімфоніях Другой сімфоніі Я. Глебава. На думку прамовца, сімфонія Д. Смольскага, напісаная значна раей, у многім прытрымаўся да свайго змроннага інструментальнага і трагічнага каларыту. За гэтым адчуваецца нейкая парачыстасць, надуманасць. А вось сімфонія Л. Абецінава па сваім музычным ладу, па адчуванню жыцця вельмі малалейшая, яркая і светлая. Такія ж жыццядарнасць, эмацыянальна прыватнасць і сардэчнас

ВЯСЁДАЕ КНІЖЧЫНА СВЯТА

Традыцыйны Тыдзень дзіцячай кнігі супаў са збіраўнікамі рускага кнігадрукавання. У кнігі — дэяныя свята. Яны юныя сабры сустракаюцца з пісьменнікамі і героямі любімых твораў, з работнікамі выдавецтва, робяць экскурсіі ў друкарні.

МІНСК. — Прышлілі Прышлілі... Гэта пра Янку Брыля і Сяргея Грахоўскага, які распрацоўваў у вестыбілі Палацы прафсаюзаў.

— Хто прышоў? — «Лазукоўні» і «Вяс Вясёлкі».

— О, гэта здарва! — радуецца блыны хлопчык.

Колькі іх, вясёлых і цікавых хлопчыкаў і дзяўчынак, што з нечарпленнем чакаюць гэтай сустрэчы! Юным кнігалюбам карціць хутэй даведацца, што напісалі любімыя пісьменнікі, паслухаць новыя аповяданні і вершы.

...Глядзельная зала ў Палацы прафсаюзаў перапоўнена. З цікавасцю слухаюць піянеры расказ архітэктара Сяргея Філімонава. Ён гаворыць пра прыгожыя родныя сталіцы, пра тое, якімі будуць новыя мікрараёны, вуліцы, школы Мінска.

Янка Брыль нагадаў, якім быў горад 20 гадоў назад, пасля вызвалення, як праходзіў партызанскі парад, у якім ён прымаў удзел.

— Хутка, дарагі сабры, выйдзе цікавая кніга пра наш родны Мінск, — уступае ў гаворку Сяргей Грахоўскі. — Там будзе рас-

каз пра тых людзей, якія ўзялі нашу красу-сталіцу з руін, зрабілі яе горадам-садам... Сяргей Іванавіч чытае свае новыя вершы, і юныя кнігалюбы ўзагадуюцца паэта дружнімі апладзісмантамі.

Яўлія Баганская расказала піянерам пра сваю новую аповесць, прачытала цікавы ўрывак. Новыя песні выканаві кампазітар Юры Сяміянак.

У гэты ж час у Мінскім Палацы піянеры праходзілі другую сустрэчу. Яе адкрыў старэйшы дзіцячы пісьменнік Аляксей Якімовіч. Цэла вівальт сваіх юных сяброў А. Агняцэвіч, Ул. Корбан, Г. Клячко, С. Шухавіч, В. Хомчанка, П. Ткачоў. Пазы чыталі новыя вершы, байкі, аповяданні. А хіба не радасць юнаму кнігалюбу мець кнігу з аўтаграфамі Асабліва многа прыйшло «папараваць» Ул. Корбану. Да свята выйшла яго кніжка «Учора, сёння, заўтра». Маленькія чытачы паселі дэмою новы зборнік байкаў.

Сустрэчы, прысвечаныя Тыдню, праходзяць у мінскіх школах, бібліятэках, кнігарнях.

БРЭСТ. Для юных чытачоў работнікі абласной дзіцячай бібліятэкі арганізавалі ў Доме піянераў 18 кніжных выставак. Сарод іх — «Беларускія пісьменнікі — дзеці», «Герой-камісамольцы Беларусі» і іншыя. Перад юнымі чытачамі выступілі пісьменнікі

чужыні раласці і шкадавання. Раласці таму, што праслухаў імаг цікавай і тэатральнай музыкі самых розных жанраў. І шкадавання з-за таго, што я і мае ленинградскія калетны дагугулы былі мала знаёмы з беларускімі творами. Прымяна, што тама сучаснасці займае ў ашай творчасці вядучае месца, што вы абарпаецеся на народныя традыцыі свайго мастацтва. Вось музыказнаўца А. Ладзігіна падзяліла беларускіх кампазітараў на традыцыяналістаў і наватараў. А на мой погляд, яны проста пазнаёміліся з кампазітарамі, чыё фарміраванне як мастакоў адносіцца да розных перыядаў часу. Выканалі творы самых старэйшых беларускіх кампазітараў М. Аладава, Я. Цікоцкага, і нельга гаварыць пра іх, як традыцыяналістаў, бо яны самі закладвалі традыцыі беларускага музычнага мастацтва.

А. Уцешаў станаўча адгуквацца аб сімфоніі Л. Абельвіча, пачутай ў запісе, як аб творы, прасякнутым глыбокай думкай і смелай кампазітарскай фантазіяй, адзначае высокае майстэрства і дэмакратычнасць музыкі Канцэрта Д. Камінскага, шодрасць аркестравага пісьма Я. Глебава.

— На жаль, у некаторых творах беларускіх аўтараў, — гаворыць ленинградскі госьць, — адчуваецца не традыцыйнасць, а хутэйштам, штамп у драматычнай задуме, у метады развіцця тэматычнага матэрыялу. Нашы палпчынікі па кінамастацтву і літаратуры не баяцца слоў «штамп, паўтор». А мы, музыканты, прыкраваемся больш прыгожым і шматзначным словам «традыцыя». Штамп і традыцыя — рэчы зусім розныя. Вось ад штампавы і музыцы нам трэба вольна пазбаўляцца.

Амаль усе, хто ўдзельнічаў ў дыскусіі на пленуме, рэдаваліся за Я. Глебава, які стварыў запамінальны, цікавы сімфонічны твор. Гэты матэрыял кампазітар, як заўважыла музыказнаўца Т. Дубкова, не займаецца фармальным эксперымантам. Наколькі высока яго прафесійнальная тэхніка, настолькі гэты матэрыял строгі і патрабавальны ў выба-

ры выразных сродкаў. Глебаў — чалавек вельмі працэдуольны і мэтаанакіраваны. І шкада, што якаясьці якасці не хапае нашым маладым членам саюза Р. Буталюбекума і Ул. Чардзічэвічу, якія ў апошні час мала пішучы.

Т. Дубкова крытыкуе далей Варьяны для флейты ў суправаджэнні партыяна Д. Смольскага за тое, што ім не хапае адзінай мастацкай задумы, не хапае эмацыянальнасці, ускваленасці. Аўтар захачаў чыста фармальным эксперымантам і не падумаў аб змесце музыкі.

— Мне здаецца, — працягае Т. Дубкова, — што гэты твор не вызначае аніякай маладога кампазітара. Смольскі паказвае сваё ўменне бачыць наваколны свет радасным, святотым у сваёй Уверчурцы, ён напісаў цікавую сімфонію, выдатны цымбальны канцэрт. І таму наўрад ці варта вольна ўключыць Варьяны ў праграму пленума.

Дарчы, такія меркаванні выказалі таксама мааскоўскія госьці Я. Салудуха і Г. Паліноўскі, беларускі музыкантаўка Ю. Сіпанішвіч. Апошняя, прымятнасці, указала на вокавую вытанчанасць Варьяны, на канцэртны рытм і назваў частак (мелодыя, рытм, гармонія), што зусім не раскрывае змест музыкі.

Развіццю сімфонічнай музыкі ў рэспубліцы прысвечана сваё выступленне музыказнаўца Л. Мухарыянскага. Зараз тэматыка і жанры нашых сімфонічных твораў намагаюцца забягаць і адначасова змяняць сам прышчы лабудовы развіцця музычнага матэрыялу. Кампазітары іяпер больш эмацыянальна і глыбока раскрываюць у сваіх творах унутраны свет савецкага чалавека (сімфонія Я. Глебава, Д. Смольскага, Л. Абельвіча). Л. Мухарыянска ўспамінае Шостую сімфонію Я. Цікоцкага, засяваваю на тэма беларускіх народных песень. Яна лічыць больш удадлым другую і трэцю частку, чым фінал, дзе мноства адначасовых напластаванняў розных тэм зыгравалі развіццё.

На абмеркаванні намала гаварылася пра віяланычны канцэрт А. Ба-

Я. Курто і А. Шашкоў. Праведзены ранішкі, прысвечаныя кнізе, літаратурныя вечары, віктарыны. У сустрэчы з юнымі аўтарамі — членамі літгурткі прымуць удзел мясцовыя літаратары Ул. Калеснік і А. Азевіч.

ГОМЕЛЬ. У школьнікаў — вясновыя канікулы. Таму так людны ў бібліятэках, клубах, кінатэатрах. Але больш за ўсё дзіцяці ў Палацы піянераў. Тут — юнымі дзень свята кнігі. Цікава прайшлі ранішкі «Любімыя кнігі», «Нашы сябры», «Кніга вучыцца».

Школьнікі Гомеля сустрапаюцца з пісьменнікамі М. Даніленкам і Я. Каршукіным. Будучы арганізаваны сустрэчы з героямі дэкументальных твораў, ранішкі персанажы народных казак. Піянерскі тэатр і тэатр лялек падрыхтавалі інсцэніроўкі па любімых дзіцячых кніжках. Бібліятэкары падвядзюць для юных чытачоў кансультацыі аб навінках беларускай мастацкай літаратуры і кнігах пра будоўлі кімі.

МАГІЛЕЎ. «Кніжчына свята» чалавек вясілікім літаратурным вечаром у Доме палітасеты. Юныя аматары кнігі сустрэліся з пісьменнікамі. Пра кнігу і яе роллю ў выхаванні маладога пакалення будоўніку камунізма гаварыў П. Шасцерыкоў. Пазы А. Пысін, С. Шухавіч, В. Ракаў чыталі свае

новыя вершы для дзіцяці. Калектыў самадзейнасці Дома піянераў даў канцэрт для юных кнігалюбаў.

ВІЦБСК. Цэнтральная кнігарня да тэатра кнігі падрыхтавала спецыяльны ганд «Вам, дзеці». Тут творы для дзіцяці Я. Коласа, М. Лынькова, Я. Маўра, А. Якімовіча, М. Каралычэўскага, Ул. Дубоўкі. Продаж дзіцячых кніг наладжан на ранішках у школах. Дарослым памагуюць юныя кнігалюбы. Старшакласнікі прыйшлі ў кнігарню, каб папоўніць рады грамадскіх распускоўжальнікаў.

НАВАРУДАК. У раённай дзіцячай бібліятэцы наладжане кніжнае выстаўка «Юныя партызаны Беларусі». У гарадскіх кінатэатрах «Звязда» перад сеансамі ідуць гутаркі пра новыя кнігі для дзіцяці. Школьнікі пачынаюць у мясцовай друкарні.

ПОЛАЦК. У горадзе, дзе нарадзіўся беларускі першадрукар Г. Скарына, дзве дзіцячыя бібліятэкі («Кніжчына імённы») пачалі тут вечаром у імянінскім Доме культуры. Акцыя самадзейнага піянерскага тэатра ў касцюмах герояў любімых кніг дэкламавалі вершы і байкі, чыталі ўрыўкі з аповяданняў. Адаці з ранішкі быў прысвечан тэма «Вясне ідзе». Гучалі музычныя творы, экспанавалі карціны, адбыўся конкурс на лепшага чытальніка вершаў.

Я. Курто і А. Шашкоў. Праведзены ранішкі, прысвечаныя кнізе, літаратурныя вечары, віктарыны. У сустрэчы з юнымі аўтарамі — членамі літгурткі прымуць удзел мясцовыя літаратары Ул. Калеснік і А. Азевіч.

ГОМЕЛЬ. У школьнікаў — вясновыя канікулы. Таму так людны ў бібліятэках, клубах, кінатэатрах. Але больш за ўсё дзіцяці ў Палацы піянераў. Тут — юнымі дзень свята кнігі. Цікава прайшлі ранішкі «Любімыя кнігі», «Нашы сябры», «Кніга вучыцца».

Школьнікі Гомеля сустрапаюцца з пісьменнікамі М. Даніленкам і Я. Каршукіным. Будучы арганізаваны сустрэчы з героямі дэкументальных твораў, ранішкі персанажы народных казак. Піянерскі тэатр і тэатр лялек падрыхтавалі інсцэніроўкі па любімых дзіцячых кніжках. Бібліятэкары падвядзюць для юных чытачоў кансультацыі аб навінках беларускай мастацкай літаратуры і кнігах пра будоўлі кімі.

МАГІЛЕЎ. «Кніжчына свята» чалавек вясілікім літаратурным вечаром у Доме палітасеты. Юныя аматары кнігі сустрэліся з пісьменнікамі. Пра кнігу і яе роллю ў выхаванні маладога пакалення будоўніку камунізма гаварыў П. Шасцерыкоў. Пазы А. Пысін, С. Шухавіч, В. Ракаў чыталі свае

новыя вершы для дзіцяці. Калектыў самадзейнасці Дома піянераў даў канцэрт для юных кнігалюбаў.

ВІЦБСК. Цэнтральная кнігарня да тэатра кнігі падрыхтавала спецыяльны ганд «Вам, дзеці». Тут творы для дзіцяці Я. Коласа, М. Лынькова, Я. Маўра, А. Якімовіча, М. Каралычэўскага, Ул. Дубоўкі. Продаж дзіцячых кніг наладжан на ранішках у школах. Дарослым памагуюць юныя кнігалюбы. Старшакласнікі прыйшлі ў кнігарню, каб папоўніць рады грамадскіх распускоўжальнікаў.

НАВАРУДАК. У раённай дзіцячай бібліятэцы наладжане кніжнае выстаўка «Юныя партызаны Беларусі». У гарадскіх кінатэатрах «Звязда» перад сеансамі ідуць гутаркі пра новыя кнігі для дзіцяці. Школьнікі пачынаюць у мясцовай друкарні.

ПОЛАЦК. У горадзе, дзе нарадзіўся беларускі першадрукар Г. Скарына, дзве дзіцячыя бібліятэкі («Кніжчына імённы») пачалі тут вечаром у імянінскім Доме культуры. Акцыя самадзейнага піянерскага тэатра ў касцюмах герояў любімых кніг дэкламавалі вершы і байкі, чыталі ўрыўкі з аповяданняў. Адаці з ранішкі быў прысвечан тэма «Вясне ідзе». Гучалі музычныя творы, экспанавалі карціны, адбыўся конкурс на лепшага чытальніка вершаў.

МУЗЫЧНЫ ГОД. ПОШУКІ І ЗДАБЫТКІ

чужыні раласці і шкадавання. Раласці таму, што праслухаў імаг цікавай і тэатральнай музыкі самых розных жанраў. І шкадавання з-за таго, што я і мае ленинградскія калетны дагугулы былі мала знаёмы з беларускімі творами. Прымяна, што тама сучаснасці займае ў ашай творчасці вядучае месца, што вы абарпаецеся на народныя традыцыі свайго мастацтва. Вось музыказнаўца А. Ладзігіна падзяліла беларускіх кампазітараў на традыцыяналістаў і наватараў. А на мой погляд, яны проста пазнаёміліся з кампазітарамі, чыё фарміраванне як мастакоў адносіцца да розных перыядаў часу. Выканалі творы самых старэйшых беларускіх кампазітараў М. Аладава, Я. Цікоцкага, і нельга гаварыць пра іх, як традыцыяналістаў, бо яны самі закладвалі традыцыі беларускага музычнага мастацтва.

А. Уцешаў станаўча адгуквацца аб сімфоніі Л. Абельвіча, пачутай ў запісе, як аб творы, прасякнутым глыбокай думкай і смелай кампазітарскай фантазіяй, адзначае высокае майстэрства і дэмакратычнасць музыкі Канцэрта Д. Камінскага, шодрасць аркестравага пісьма Я. Глебава.

— На жаль, у некаторых творах беларускіх аўтараў, — гаворыць ленинградскі госьць, — адчуваецца не традыцыйнасць, а хутэйштам, штамп у драматычнай задуме, у метады развіцця тэматычнага матэрыялу. Нашы палпчынікі па кінамастацтву і літаратуры не баяцца слоў «штамп, паўтор». А мы, музыканты, прыкраваемся больш прыгожым і шматзначным словам «традыцыя». Штамп і традыцыя — рэчы зусім розныя. Вось ад штампавы і музыцы нам трэба вольна пазбаўляцца.

Амаль усе, хто ўдзельнічаў ў дыскусіі на пленуме, рэдаваліся за Я. Глебава, які стварыў запамінальны, цікавы сімфонічны твор. Гэты матэрыял кампазітар, як заўважыла музыказнаўца Т. Дубкова, не займаецца фармальным эксперымантам. Наколькі высока яго прафесійнальная тэхніка, настолькі гэты матэрыял строгі і патрабавальны ў выба-

ры выразных сродкаў. Глебаў — чалавек вельмі працэдуольны і мэтаанакіраваны. І шкада, што якаясьці якасці не хапае нашым маладым членам саюза Р. Буталюбекума і Ул. Чардзічэвічу, якія ў апошні час мала пішучы.

Т. Дубкова крытыкуе далей Варьяны для флейты ў суправаджэнні партыяна Д. Смольскага за тое, што ім не хапае адзінай мастацкай задумы, не хапае эмацыянальнасці, ускваленасці. Аўтар захачаў чыста фармальным эксперымантам і не падумаў аб змесце музыкі.

— Мне здаецца, — працягае Т. Дубкова, — што гэты твор не вызначае аніякай маладога кампазітара. Смольскі паказвае сваё ўменне бачыць наваколны свет радасным, святотым у сваёй Уверчурцы, ён напісаў цікавую сімфонію, выдатны цымбальны канцэрт. І таму наўрад ці варта вольна ўключыць Варьяны ў праграму пленума.

Дарчы, такія меркаванні выказалі таксама мааскоўскія госьці Я. Салудуха і Г. Паліноўскі, беларускі музыкантаўка Ю. Сіпанішвіч. Апошняя, прымятнасці, указала на вокавую вытанчанасць Варьяны, на канцэртны рытм і назваў частак (мелодыя, рытм, гармонія), што зусім не раскрывае змест музыкі.

Развіццю сімфонічнай музыкі ў рэспубліцы прысвечана сваё выступленне музыказнаўца Л. Мухарыянскага. Зараз тэматыка і жанры нашых сімфонічных твораў намагаюцца забягаць і адначасова змяняць сам прышчы лабудовы развіцця музычнага матэрыялу. Кампазітары іяпер больш эмацыянальна і глыбока раскрываюць у сваіх творах унутраны свет савецкага чалавека (сімфонія Я. Глебава, Д. Смольскага, Л. Абельвіча). Л. Мухарыянска ўспамінае Шостую сімфонію Я. Цікоцкага, засяваваю на тэма беларускіх народных песень. Яна лічыць больш удадлым другую і трэцю частку, чым фінал, дзе мноства адначасовых напластаванняў розных тэм зыгравалі развіццё.

На абмеркаванні намала гаварылася пра віяланычны канцэрт А. Ба-

ЛЕНИНГРАДСКІ БАЛЕТ У МІНСКУ

У Мінску прайшлі выступленні групы артыстаў балета Ленінградскага тэатра ім. Кірава. У першы раз групы ўваходзілі на сцэну артысты РСФСР і Каліноўскага, А. Асіпенка, заслужаны артыст РСФСР В. Заботнін, К. Федзічэў, А. Грыбаў, В. Сяміаў, салісты балета з Мінчонак, Г. Комава, В. Івановіч, Т. Сялюцін і іншыя.

У вядомую і разнастайную праграму канцэрта, які адбыўся ў нашым Тэатры оперы і балета, былі ўключаны сцены з класічных твораў «Жызель», «Лебядзінае возера», «Шчаўкучычы», хараграфічныя мініяцюры, «Сігнальшчыкі», «Павілічы і тухомы» і т.д. сама ўрыўкі з новых балетных спектакляў «Далёная планета» і «Расія» ўваходзіць у партэ, якая была пастанавлена на ленинградскай сцэне.

Найбольш шырокая была прадстаўленая класічныя балеты. Тут выдатнае майстэрства, дакладнасць кожнага руху танцаў, адчувальнасць выканання паказальнікаў і балета «Дон Кіхот». Перад поспех выйшаў у долю салісты балета з Мінчонак, аляя ралам з В. Сяміаўвым пачытка танца «Павілічы і тухомы» і другою дзею балета «Жызель» ў тэлевізійным выкананні з Мінчонак А. Грыбава невялікая мініяцюра «Павілічы і тухомы» (музыка з Грыба) ператварылася ў пачынае хваляючае аповяданне.

Пастычная выразнасць, прыгожасць і дынамічнасць ліній, скульптурнасць поз у складаных акрабаваных партыях былі характэрныя для танца А. Асіпенка ў сцэне «Вальсбургівай ночы» і ў

дажджо Гаспадыні меднай гары, і Давілы (А. Грыбаў) з балета «Камешная кветка».

Поруч з вядомымі вопытнымі балетнымі майстрамі ў канцэрте прымава ўдзел творчая моладзь тэатра. Запамінаецца прагомы высокародны танец Г. Сялюціна, віртуознае тэхніка А. Паўлюскага. З дынамічнасцю бліскам мелоды артыстаў Г. Комава выдатна сынаданне і цінава па хараграфічнай лесецы аднаго Далёкай планеты і Юліяна-Кісманнаўта з балета «Далёная планета».

Шкава па вядомым канцэртным нумар «Мужанасці» на музыку Рахманіава (выканавіла К. Федзічэва, В. Бударына). У вядомым пададзе з балета «Дон Кіхот» танец К. Федзічэва і В. Бударына, нягледзячы на некаторую няроўнасць выканання, захватліва іміляваў, вялікай унутранай сілай.

Аднак не ўсе нумары праграмы адыліся на высокім узроўні. Менш удадлым, на наш погляд, былі адыліе з балета «Спартак», «Мелодыя» на музыку Глона, паказальнікаў з балета «Дон Кіхот». Перад поспех выйшаў у долю салісты балета з Мінчонак, аляя ралам з В. Сяміаўвым пачытка танца «Павілічы і тухомы» і другою дзею балета «Жызель» ў тэлевізійным выкананні з Мінчонак А. Грыбава невялікая мініяцюра «Павілічы і тухомы» (музыка з Грыба) ператварылася ў пачынае хваляючае аповяданне.

Пастычная выразнасць, прыгожасць і дынамічнасць ліній, скульптурнасць поз у складаных акрабаваных партыях былі характэрныя для танца А. Асіпенка ў сцэне «Вальсбургівай ночы» і ў

дажджо Гаспадыні меднай гары, і Давілы (А. Грыбаў) з балета «Камешная кветка».

Поруч з вядомымі вопытнымі балетнымі майстрамі ў канцэрте прымава ўдзел творчая моладзь тэатра. Запамінаецца прагомы высокародны танец Г. Сялюціна, віртуознае тэхніка А. Паўлюскага. З дынамічнасцю бліскам мелоды артыстаў Г. Комава выдатна сынаданне і цінава па хараграфічнай лесецы аднаго Далёкай планеты і Юліяна-Кісманнаўта з балета «Далёная планета».

Шкава па вядомым канцэртным нумар «Мужанасці» на музыку Рахманіава (выканавіла К. Федзічэва, В. Бударына). У вядомым пададзе з балета «Дон Кіхот» танец К. Федзічэва і В. Бударына, нягледзячы на некаторую няроўнасць выканання, захватліва іміляваў, вялікай унутранай сілай.

Аднак не ўсе нумары праграмы адыліся на высокім узроўні. Менш удадлым, на наш погляд, былі адыліе з балета «Спартак», «Мелодыя» на музыку Глона, паказальнікаў з балета «Дон Кіхот». Перад поспех выйшаў у долю салісты балета з Мінчонак, аляя ралам з В. Сяміаўвым пачытка танца «Павілічы і тухомы» і другою дзею балета «Жызель» ў тэлевізійным выкананні з Мінчонак А. Грыбава невялікая мініяцюра «Павілічы і тухомы» (музыка з Грыба) ператварылася ў пачынае хваляючае аповяданне.

Пастычная выразнасць, прыгожасць і дынамічнасць ліній, скульптурнасць поз у складаных акрабаваных партыях былі характэрныя для танца А. Асіпенка ў сцэне «Вальсбургівай ночы» і ў

дажджо Гаспадыні меднай гары, і Давілы (А. Грыбаў) з балета «Камешная кветка».

Поруч з вядомымі вопытнымі балетнымі майстрамі ў канцэрте прымава ўдзел творчая моладзь тэатра. Запамінаецца прагомы высокародны танец Г. Сялюціна, віртуознае тэхніка А. Паўлюскага. З дынамічнасцю бліскам мелоды артыстаў Г. Комава выдатна сынаданне і цінава па хараграфічнай лесецы аднаго Далёкай планеты і Юліяна-Кісманнаўта з балета «Далёная планета».

Шкава па вядомым канцэртным нумар «Мужанасці» на музыку Рахманіава (выканавіла К. Федзічэва, В. Бударына). У вядомым пададзе з балета «Дон Кіхот» танец К. Федзічэва і В. Бударына, нягледзячы на некаторую няроўнасць выканання, захватліва іміляваў, вялікай унутранай сілай.

Аднак не ўсе нумары праграмы адыліся на высокім узроўні. Менш удадлым, на наш погляд, былі адыліе з балета «Спартак», «Мелодыя» на музыку Глона, паказальнікаў з балета «Дон Кіхот». Перад поспех выйшаў у долю салісты балета з Мінчонак, аляя ралам з В. Сяміаўвым пачытка танца «Павілічы і тухомы» і другою дзею балета «Жызель» ў тэлевізійным выкананні з Мінчонак А. Грыбава невялікая мініяцюра «Павілічы і тухомы» (музыка з Грыба) ператварылася ў пачынае хваляючае аповяданне.

Пастычная выразнасць, прыгожасць і дынамічнасць ліній, скульптурнасць поз у складаных акрабаваных партыях былі характэрныя для танца А. Асіпенка ў сцэне «Вальсбургівай ночы» і ў

дажджо Гаспадыні меднай гары, і Давілы (А. Грыбаў) з балета «Камешная кветка».

Поруч з вядомымі вопытнымі балетнымі майстрамі ў канцэрте прымава ўдзел творчая моладзь тэатра. Запамінаецца прагомы высокародны танец Г. Сялюціна, віртуознае тэхніка А. Паўлюскага. З дынамічнасцю бліскам мелоды артыстаў Г. Комава выдатна сынаданне і цінава па хараграфічнай лесецы аднаго Далёкай планеты і Юліяна-Кісманнаўта з балета «Далёная планета».

Шкава па вядомым канцэртным нумар «Мужанасці» на музыку Рахманіава (выканавіла К. Федзічэва, В. Бударына). У вядомым пададзе з балета «Дон Кіхот» танец К. Федзічэва і В. Бударына, нягледзячы на некаторую няроўнасць выканання, захватліва іміляваў, вялікай унутранай сілай.

Аднак не ўсе нумары праграмы адыліся на высокім узроўні. Менш удадлым, на наш погляд, былі адыліе з балета «Спартак», «Мелодыя» на музыку Глона, паказальнікаў з балета «Дон Кіхот». Перад поспех выйшаў у долю салісты балета з Мінчонак, аляя ралам з В. Сяміаўвым пачытка танца «Павілічы і тухомы» і другою дзею балета «Жызель» ў тэлевізійным выкананні з Мінчонак А. Грыбава невялікая мініяцюра «Павілічы і тухомы» (музыка з Грыба) ператварылася ў пачынае хваляючае аповяданне.

Пастычная выразнасць, прыгожасць і дынамічнасць ліній, скульптурнасць поз у складаных акрабаваных партыях былі характэрныя для танца А. Асіпенка ў сцэне «Вальсбургівай ночы» і ў

дажджо Гаспадыні меднай гары, і Давілы (А. Грыбаў) з балета «Камешная кветка».

Поруч з вядомымі вопытнымі балетнымі майстрамі ў канцэрте прымава ўдзел творчая моладзь тэатра. Запамінаецца прагомы высокародны танец Г. Сялюціна, віртуознае тэхніка А. Паўлюскага. З дынамічнасцю бліскам мелоды артыстаў Г. Комава выдатна сынаданне і цінава па хараграфічнай лесецы аднаго Далёкай планеты і Юліяна-Кісманнаўта з балета «Далёная планета».

На сустрэчы ў Мінскім Палацы прафсаюзаў Ул. Корбан і П. Ткачоў даюць аўтаграфы юным кнігалюбам.

<

Пазычыная ПАВЕРКА

Рыгор БАРАДУЛІН

СТАРЫ ЛЯСНІК

Не працнуюць бор. Запачае.
Песні дзмілюць пад цёплым крылом.
Мох паклычым лямчамі —
У шкоду дзікі ішлі напрамом.

Стары,
увесы, як ячмень пераспелы,
Ляснік
сонца будзіць брыдзю.
Следам туман —
белы-белы.
Заблытаўся ў белай барадзе.

Рукі старога
дрэвы галі,
За глотку бралі агонь,—
Тысячарука
сосен галіны
Паўтарылі рукі яго.

Калыханку спаваў сасэнкам,
Хутаў немаўлят у халады,
Зялёнкарона
І сёння
голас яго малады.

Грыбы пайшлі. Жыве з аброкю.
Сінецаца верасовы сум.
Яму
пажама неруш па-сяброўску
Апошні ў бары лясун...

ШЛАГБАУМЫ

Напагатове ўсе шлагбаумы,
Ледзі здарыліся на шлахы шлак—
Ударца чыверымі ілбамі
І перакроць гоні шлах.

Упачэнт ілбы акамяліся —
Пашонкі ганцаць не звякаць.
Над імі сямі звышці ў небе
Вядзі вясёлага звянка.

Калі ж уладна глянэ раптам
Зялёным вокам семафор,
Цыбачыць шы, як жырафор,
Нясучы ілба цяжкіх горб...

Іван КАЛЕСНІК

ПРАВODЗІНЫ

Аб дол грукоцую каштаны.
У паўніцы — пошні.
Ідуць па вёсках паштары,
Разносяць хлопцам пошны.

Усё бязвусым — ніпачам.
Служыць ідуць з ахвотай.
І толькі маці уначы
Слазю змажне употай.

Збярэцца добраю парой
За стол радні багата.
Ваганы кожны стаць у строй:
Га ўсіх настрой прыўзняты.

А набабранец — на кучу.
Ён першы гоць у хаце.
З ім побач дзеўчына цацце,
Якой не знала маці.

Старая, ўзняўшы келіх свой,
З вайны здала вестку.
Не хоче бачыць удавой
Яна сваю навестку...

Міхась РУДКОЎСКІ

Прашалася дзеўчына лісьце,
Прамаўся ў гомы малады,
Яшчэ відны ў траве маўклівай
Яго магутныя слады.

Яшчэ ў траве ляжаць асколкі
маланак зырккі, ліхціккі,
І вылацую перапалкі
з-пад ног размаштых маіх.

К табе жыць, праз гай шыбую,
збіваю галавой расу
і сьвежыц дзікую лясную
у валасках сваіх ясу.

Хачу дзебе пазваць у ранне,
згубіцца ў ім, навет растаць.
Маё святое хваленне
людзям хачу я перадаць —

тым, хто ў жыцці яшчэ не бачыў
вясёлі ў кроплі дажджынай,
то ад маланак ад гарачых
лез пад падушку галавой.

Трыгогі за тое, што прападуць
гройшы.
Вобраз абгулены. Але, стаяючы
яго, актрыс выкарыстоўвае жыццё
яе прайзвішчы, кінэматычны дэталі,
якія павялічваюць вышчэ пераказаную
чужую глыбока рэалістычную фігуру.

Гэта не выкладовы ўданы. «Ідэа-
лягі» не закладваўся яшчэ тады,
калі два дзесяткі гадоў назад А. Камен-
ская ірэра Гларфіру («Ваўкі і
авечкі» А. Астроўскага). Яе Гларфіра
— уагасаленне сімпілісі і пафры-
ліацы. Але не-не ды і бліска з-пад
чорнай хусткі святошы востры по-
зірк ваўчаны, якая нібы прышля-
вае для таго, каб скарыстаць вус-

«дазволена і незадаволеныя срод-
кі». І вось Гларфіра «сперэжыла».
Яна ажыццявіла сабою Пантэра,
Маска сімпілісі скінута і перад
намі—авярэная сутнасца чалавек.

Спектакль «Ваўкі і авечкі» быў
этэпны ў творчай біяграфіі абодвух
Каменскіх. Анатоль Сяргеевіч вы-
значыўся ў гэтай рабоце як востра-
характэрыстычны камедыянт актёр.
Вобраз Апалона атрымаўся ў яго
падымаць цэласны і сатырычна
востры.

...У галаве ў Апалона толькі адна
думка—дэспіт падхвіпць на гарэл-
ку. І дэспіт тэата ў хлусіць, але
без запалу і захалпення, а механі-
чна, па звычцы, амаль не слухаючы
сабе, тут жа забываючы пра ка-
забе. Яму нібы не хатне слоў; ён
дэспіт пагубіў іх перабатаў,
і таму жэ нейкі выклічнік, спра-
бучы сказаць нешта значнае, зра-
біць нейкае ўражанне.

Я бачыў А. Каменскага ў эста-
ноўскай ролі... Рабіў ён іх пра-
вільна, разумна, што да чаго...
Нехта не сказаць, што гэта інту-
ітэнтна. Але не запаміналася, было
магнеркаваначу. У артыста ярка
вылучаўся характэрная «фактура».
І ў апалявены роліх ён па-
спраўнаму моцны. Валодаўчы вялі-
кай сімпілічнай прывадысцю, са-
спраўнады жыццярэалісцю, ён
прыкочае да сабе вугу глядачоў
першым жа паўліччэннем на сцэне.
Бадзгую Аўталіа з «Зімовай казкі»
В. Шкспіра ён іграе забаву і вір-
туозна. Тут ёсь дэспіт і паўна-
цэласны вобраз.

У «Зімовай казцы» Каменскія так
сустрэкае і з сапраўднай «паз-
рады», часта адчувае светлую ра-
дасць ад знаёмства з новым хоро-
шым сябрам — патам.

Так, аднойчы «Гарызонт» адкрыў
нам, як паэта, Васіля Жуковіча—ма-
ладага журналіста з Брэста. Вер-
шы яго — прэзэнтывы светлы. Ён
шчыра здэспіт, многа бачыў і чуе.
Пра гэта і піша. Па-яночому шыра-
ў ўзбэда гуцьня радкі яго вер-
шаў «Я збудую палац...» і «Ты да-
лека напер.» Харошая ўсмешка ў
вершы «В аўтобусах»:

Эй, шафэр,—дай кроўты паварот—
І дэспітчына... сама прытуліцца—
Гэтаж жа ўрадала нас і знаём-
ства ў «Гарызонце» з Іванам Ара-

У АТБАІГІГРАФІЯХ многія бене-
фарускіх пэзаў і пісьменні-
каў — як старэйшага, так... і
малодшага пакалення — можна су-
стрэць такую фразу: «Свой першы
верш (апалявены) надрукаваў у га-
зэце «Чырвоная змена». Гэтая бі-
яграфічная дэталі, думачна, невы-
падкова. Мы прызвычаліся ўжо
сустрэкаць у «Чырвонай змене» но-
выя пазычыны імяны, па не старон-
каса сачыць за тым, як расце, на-
біраецца многа новых літаратурных
падэска. Мінаюць гады, у радзкіх
газэты прыкочаюць новыя супра-
пачынікі і кансултанты, але чырво-
назэмаўскія традыцыі застаюцца ня-
зменнымі: па-ранейшаму газэты шы-
рока прадстаўляе свае старонкі
пачынаючым, па-ранейшаму яна
застаецца добрай настаўніцай
для маладых літаратурных га-
ласоў...

Крыху больш года таму на-
зад «Чырвоная змена» пачала
рабіць штомесячны літаратур-
ны выпуск «Гарызонт». Ва
ўступе да аднаго з такіх вы-
пускоў гаварылася: «Пры
«Чырвонай змене» многа гадоў пра-
цую літаратурнае аб'яднанне. У ім
адвольны сваё майстэрства многія
вядомыя зарас пісьменнікі і пэзы.
«Чырвоная змена» да публікі ў лі-
таратуру і яшчэ зусім неведомым
аўтарам... Вось і сёння радзкія га-
зэты ўвёс свой літаратурны выпуск
«Гарызонт» аддала тым, хто яшчэ ні
разу не выступіў у ім».

Размову аб пазычыных матэрыялах
апошніх выпускаў «Гарызонту» і хо-
чэцца пачаць менавіта з гэтай нумэ-
ра. Надрукаваны ў ім вершы ра-
бочага з Мінска Баласлава Гаўцікі,
вучанца з Наваградскага раёна Га-
ліны Панько, афіцэра Савецкай Ар-
міі Кастуся Калінава, журналіста з
Брэстчыны Сяпана Крывала, раба-
тнікі Пружанскага парткома Пятра
Сувько, Алеся Камароўскага з Мі-
калаёўшчыны, Мікалая Салаўцова з
Клімавічы і іншых.

Вершы гэтыя не вылучаюцца
яшчэ мастацка дасканаласцю. Мно-
га ў іх прыблызнага, агугнага, не
саргата паучыць.

Але вась у А. Камароўскага
чытаем харошыя, цёплыя, пазычыны
радкі:

Дэспітчына прывітала
Па ўзросты тэспітчыны
Дэспітчына ў белай
Раскочыленай хустцы...

Гэтаж як пазычына гуцьня радкі
яго «Смольні», прысвечаныя Якубу
Калаю: «ў працыванні васьні грамы
пудовым молатам куюць кавалкі
прасіны».

Праста, натуральна, шыра піша
Г. Панько пра свой Наваград:

Нібы ў моры — у сіні нябеснай,
Ты зялёны, як астравок.
Вулі славіць цябе ў я песнях,
Наваградка — мой гарадок.

Можна было б нагадаць вершы і
іншых аўтараў гэтага выпуску «Га-
рызонту», якія сведчаць аб тым,
што юнакі і дэспітчыны любяць па-
зычынае слова, што радкі іх вершаў
ідуць ад душы, ад шырага жадан-
ня падыліцца з іншымі сваімі рада-
сцямі, сумненнямі, марамі. І гэтыя
шырачы пачуцця. Паўна, не ўсе
з тых, хто прадстаўлены чытачам
«Чырвонай змены» ў «Гарызонце».

Стануць пэзаімі. Гэта, бадай, і не
галоўнае. Мусяць, такое ўжо яно,
наша жыццё, што без пазычына
нельга абсыціся. Тым больш яна
спадарожнічае юным рамантыкам.
Недарэмна ж І. Сяльвінскі гаварыў
у адным са сваіх вершаў: «Любіць
стухі — не сорешся на дню».

У выпусках «Гарызонту» часта
паўтараюцца радкі:

У артыкуле І. Каршукова
«Жыццё рабіць з каго?», які быў
змяшчаны ў газэце «Літаратура і
мастацтва» 13 сакавіка, вызначана
шмат цікавых думак і слуханых
папраўкаў аўтарам кнігі для дэспіт.
Так, многія кнігі нашых дэспітчы-
псісьменнікаў падобныя адна на
адну сваёй тэматычнай, безабліч-
нага вобразам, беднай мовай і г. д.

Працуючы настаўнікам, я на-
рава за тым, што чытаюць вучні,
якія ўспрымаюць працыванае,
сам сацу за дэспітчы літаратурай.
І вась, працываючы гаворку, хо-
чэцца выказаць некалькі сваіх
заўваг і пажаданьняў напым пі-
сьменнікам, якія ішчуць для дэспіт.

Некаторыя аўтары па-раменні-
чку падыходзяць да вырашэння той
ці іншай тэмы, не глядзячы на
жыццё вачыма першадарэспітчы-
нага і занатоўваюць адкрыта ін-
шыя магчыма, гэта не такая і
вялікая бяда, калі б пісьменнікі ў
адкрытых ужо з'явах рабілі свае
адкрыцці. Але, на жаль, апошняга
якра і нестае.

Не траба таксама ўсё разжо-
ваць, падаваць чытачу ў гатовым
выглядзе, траба прымушаць яго
больш думаць самастойна, разва-
жаць, рабіць вывады — няхай са-
бе і па-дзіцячому наўныя. Гато-
вае надкучае і прытуляе мыс-
ленне.

Нашы пісьменнікі часта пад-
ходзяць да дэспітчы тэматыкі са
старымі меркамі, штучна абмя-
жоўваюць кола інтарэсаў дэспіт.
Паходзі, вучоба, праца на полі,
зібранне грыбоў і ягад — вась,

сама заняты абое. Яны вельмі лю-
бяць гэты спектакль, які вытрымаў
вось ужо каля трыох паказаў, і
таму іграюць заўсёды з вялікай
прамысцю і натхнёна.

Жонка аднаго з прызоўных ка-
раля Паўліна ў п'есе зьявіла дэ-
спіт першае месца. Але ў спектаклі
яна вылучаецца сваёй смелясцю, ра-
звучасцю, памыянасцю і эмацыя-
нальнасцю, якія прасіаюцца пахалі-
сці саветніцкай, самадурства караля.
Вось гэтым Паўліна і забавівае са-
пачы гледачоў.

...Час позні. Пара ўжо развітацца
з гэтым тэатрам.
— Сяргей піша, што сыграў Чап-
кага!

Антаніна Георгіеўна сказала гэта
так, як можа гаварыць толькі маці
пра свайго сына.

Сын—таксама актёр. Працуе ў
Тульскім тэатры юнага гледача.

А потым я ўспомніў, як цяжка
мне было знайсці Каменскіх, каб
вось так пасядзец і пагутарыць з
імі. Калі няма рэспітчы, ёсьць
спектакль або вездэ. Калі няма ні
таго, ні другога, ні тэатра,—дык ні
мала яшчэ патрэбных і важных
спраў у А. Каменскага—сакратара
партарганізацыі тэатра, у А. Ка-
менскай—дэпутата абласнога Са-
вета.

...Трыццаць год пражыта Камен-
скімі ў гэтым Рызам калісьці вы-
шылі яны ўспрымаю на сцэну. Яны
прымаўлі ідуць шырыя вышвані
ў дзень, калі абодва былі прысу-
джаны айнароўны званні заслужа-
ных артыстаў Беларускай рэспублі-
ка. А наперадзе—вялікі і пачысны шлях
служыння мастацтву, народу.

ПУЦЁЎКА АБАРАЎЗЫЕ

бейкам. Яго «Белую вежу» хочацца
нагадаць чалакам:

І ў хмельны май, і ў хмурыны сьнежань
Тут п'яны пах смалістых хвой.
Тут продзі каля Беларускай вежы
Пісалі летніце крывей.
Ірвалі ноні, і шалена
Свабоды шаблі і мячы,
Трашчалі цыжжы шаломы
Анічо да самае начы.
І можа, з гэтай прычыны
Аўчасны непагадзі, бунт
Байнічым чорнымі вачыма
Прыжмурена глядзяць за Буг,
Яны глядзяць не перастаючы.
Мінулае нібы міраж
Зымлі гісторыю чытаючым
На гэтых сірэзавым дугах.

У кастрычніку—лістападзе мінула-
га года ў Каралішчынах, у Доме
творчасці Саюза пісьменнікаў БССР,
праходзіў двухдзёнавы семінар па-
чынаючых літаратураў. «Чырвоная
змена» прысяціла гэты падзеі сво-
й карговы выпуск «Гарызонт». Ціка-
ва, сталія вершы надрукавалі тут
удзельнікі семінара Святлана Мар-
чанька, Хведар Чэрня, Іван Летка,
Уладзімір Дзюба. Добрая вершы для
дэспітчыні Мікола Хамянікоў і
Арнольд Пітровіч. Вялікую па-
добру надрукаваў Мар'ян Дукса.
Праўда, не ўсе яго вершы адначы-
на пазычынасны. Часта яму нестае
культуры радка, не забудзі ашча-
на стаячы ён да слова. Аліч аўтар
гэты здольны, са сваім бачаннем
навакольнага, са сваім колам тэм,
Магчыма, радзкімі «Чырвонай зме-
ны» варта было б часам указваць
юнаку на недахопы, прапаўнаць
паправаць некаторыя вершы — і
тады сустрачы з маладым пэзам
былі б яшчэ больш прыемныя і ра-
дасныя.

Наўрад ці варта было друкваць
вершы В. Гусціноўна, Г. і Я. Бароў-
каў, М. Шаховіча, М. Губернатора-
ва. Творы гэтыя проста вучэбныя.
Асабліва характэрны ў гэтых адно-
сінах верш М. Шаховіча «Што ў
хлопца за характар»...

Часта друкуючы ў «Гарызонце»
Хведар Чэрня, Уладзімір Верамей-
чык, Эдуард Зубрышкі, Анатоль Сер-
бантовіч, Уладзімір Бабраўніч, Мі-
кола Сікевіч, Віктар Ракаў і іншыя
маладыя пэзы. Гэтыя імяны ўжо да-
вольна вядомыя чытачам, і не толькі
«Чырвонай змене». Вершы іх неад-
наразава друкваліся ў часопісах
«Малодасць», «Беларусь», «Полы-
мя» і іншых рэспубліканскіх выдан-
нях. Некаторыя з іх падытравалі да
друку нават свае першыя пазычыныя
зборнікі.

За апошнія гады значна вырас
агульны ўзровень мастацкай ўзровень
нашай пазыі. Пазычыны радок усё
больш падыліцца знешняй, пуста-
ветнай узбэспісцю, становіцца
больш важкі, канкрэтны. У пільна-
ці пэза да навакольнага жыцця, да
дум і спраў сучасніка — харастаю і

непрадуманыя, яўна сьмыя, вы-
падковы, уршэ—непсымясныя?
Або вась як ўа поўным сур'ёзе пі-
ша М. Сікевіч:

Я хачу быць бунтарным ветрам,
Што ўзрабэца ў глыбокі жыццё.
Не магу анічо быць басмкарнам
І хавачца на левы фланг.
Я хачу быць ва ўсім ударным,
Палыміць, як настрычаны сцяг.

А ў Э. Зубрышкі ў адным вершы
ціхай абзыхлых ружовае вельце
струною настай дрыжэць, «неба,
апекі ступонь, ўсміхнуцься яры,
акуш прыпадае ў пацалунку да
сініх аюна», «Гарыч мая васьне,
Гарыч мае ноні, Гарыч усмаіны,
Палаюць сады...» Ад такой «прыга-
жосці» становіцца прытанна...

У адным з «Гарызонту» нізку
вершаў, якія нарадзіліся, як сказа-
на ва ўрзцы, у выніку паездкі ў
складе студэцкага будаўнічага ат-
рада на паліну, надрукаваў Анатоль
Сербантовіч — адзін з найбольш
актыўных і цікавых аўтараў «Чыр-
вонай змены». А. Сербантовіч імкне-
ца мысліць вобразна, шукае свежай

нашай
радыцыяй,
паўтарыць—
паўтарыць—
паўтарыць—

непрадуманыя, яўна сьмыя, вы-
падковы, уршэ—непсымясныя?
Або вась як ўа поўным сур'ёзе пі-
ша М. Сікевіч:

Я хачу быць бунтарным ветрам,
Што ўзрабэца ў глыбокі жыццё.
Не магу анічо быць басмкарнам
І хавачца на левы фланг.
Я хачу быць ва ўсім ударным,
Палыміць, як настрычаны сцяг.

А ў Э. Зубрышкі ў адным вершы
ціхай абзыхлых ружовае вельце
струною настай дрыжэць, «неба,
апекі ступонь, ўсміхнуцься яры,
акуш прыпадае ў пацалунку да
сініх аюна», «Гарыч мая васьне,
Гарыч мае ноні, Гарыч усмаіны,
Палаюць сады...» Ад такой «прыга-
жосці» становіцца прытанна...

У адным з «Гарызонту» нізку
вершаў, якія нарадзіліся, як сказа-
на ва ўрзцы, у выніку паездкі ў
складе студэцкага будаўнічага ат-
рада на паліну, надрукаваў Анатоль
Сербантовіч — адзін з найбольш
актыўных і цікавых аўтараў «Чыр-
вонай змены». А. Сербантовіч імкне-
ца мысліць вобразна, шукае свежай

нашай
радыцыяй,
паўтарыць—
паўтарыць—
паўтарыць—

непрадуманыя, яўна сьмыя, вы-
падковы, уршэ—непсымясныя?
Або вась як ўа поўным сур'ёзе пі-
ша М. Сікевіч:

Я хачу быць бунтарным ветрам,
Што ўзрабэца ў глыбокі жыццё.
Не магу анічо быць басмкарнам
І хавачца на левы фланг.
Я хачу быць ва ўсім ударным,
Палыміць, як настрычаны сцяг.

А ў Э. Зубрышкі ў адным вершы
ціхай абзыхлых ружовае вельце
струною настай дрыжэць, «неба,
апекі ступонь, ўсміхнуцься яры,
акуш прыпадае ў пацалунку да
сініх аюна», «Гарыч мая васьне,
Гарыч мае ноні, Гарыч усмаіны,
Палаюць сады...» Ад такой «прыга-
жосці» становіцца прытанна...

У адным з «Гарызонту» нізку
вершаў, якія нарадзіліся, як сказа-
на ва ўрзцы, у выніку паездкі ў
складе студэцкага будаўнічага ат-
рада на паліну, надрукаваў Анатоль
Сербантовіч — адзін з найбольш
актыўных і цікавых аўтараў «Чыр-
вонай змены». А. Сербантовіч імкне-
ца мысліць вобразна, шукае свежай

нашай
радыцыяй,
паўтарыць—
паўтарыць—
паўтарыць—

непрадуманыя, яўна сьмыя, вы-
падковы, уршэ—непсымясныя?
Або вась як ўа поўным сур'ёзе пі-
ша М. Сікевіч:

Я хачу быць бунтарным ветрам,
Што ўзрабэца ў глыбокі жыццё.
Не магу анічо быць басмкарнам
І хавачца на левы фланг.
Я хачу быць ва ўсім ударным,
Палыміць, як настрычаны сцяг.

А ў Э. Зубрышкі ў адным вершы
ціхай абзыхлых ружовае вельце
струною настай дрыжэць, «неба,
апекі ступонь, ўсміхнуцься яры,
акуш прыпадае ў пацалунку да
сініх аюна», «Гарыч мая васьне,
Гарыч мае ноні, Гарыч усмаіны,
Палаюць сады...» Ад такой «прыга-
жосці» становіцца прытанна...

У адным з «Гарызонту» нізку
вершаў, якія нарадзіліся, як сказа-
на ва ўрзцы, у выніку паездкі ў
складе студэцкага будаўнічага ат-
рада на паліну, надрукаваў Анатоль
Сербантовіч — адзін з найбольш
актыўных і цікавых аўтараў «Чыр-
вонай змены». А. Сербантовіч імкне-
ца мысліць вобразна, шукае свежай

моц нашай пазыі. Усё больш упэ-
нена дэзме ў яе ветразі подых на-
шага часу.
Гэтыя якасці ўласны і маладой
пазыі, у тым ліку і самай маладой,
«чырвонаязэмаўскай». У вершах
маладых пэзаў жыць рамантычна
ўвядзенне героя нашых дзён. Ён
жывы чалавек, самакратычны да са-
бе і патрабавальны да другіх, чала-
век светлых помыслаў і высокіх ідэ-
яў. Вечны неспакой, пастаянная
маральная і фізічная мабілізава-
насць, жаданне разабрацца ў скла-
данасных жыцці, сталая адказнасць
перад народам і Радзімай за свае
справы і ўчынкы, бадзёрае жыццярэ-
даснасць — вась рысы дзіцячага ге-
роя маладых пэзаў «Гарызонту».

Герой Ул. Верамейчыка захалпа-
рыфам. Гэта адчуваецца і тут, у па-
длінай пэзы.

Адны пры ўсёй добразычлівасці да
маладога пэза траба шыра сказаць,
што часта яго вершы дэспітчынае не-
прадуманае радкоў, манернасцю,
сюсюканнем, непсымянасцю, нават
адсутнасцю думкі. Вось верш «Кру-
бач».

Па ладу ён неглыбокі, кра-
зана ў ім толькі тое, што дома гер-
ячы намі кліча маленкі цаліны тру-
ба на дапамогу. А паглядзіце, як
нехайна злеплены радкі верша. Пэз
піша: «мы ўсе ў мясках і кеджах»,
«мы школу ўзводзіць прыляцелі»,
«ночым вялікімі» (у сэнсе доўгімі)
і г. д.

Тое ж і ў вершы «Рукавіцы». Ужо
ў самым пачатку спатыкаецца на та-
кіх няярабных, выпадковых
радках:

Сярод паскоў і дзубцаў
нішчых,
Дзе дол чарнеў, як антрацыт,
Выў час, што нават рукавіцы
Былі, як радкі дэфіцыт.

Для чаго тут побач з
«дэфіцытам» ставіць лічынае
слова «радкі»? А чаго варта наогул
моўна канструкцыя страфы: «Сярод
паскоў... быў час...»?

Аўтар расказвае ў вершы, што адно
«дзіўнае рукавіцы» «ранкам адзьяла
і не здымаля, покуль спаць». І вась

Пачынае на рэчках адгрукаў,
І я ў вачынюю пару
Не даверыўся руці
У свае спакойнай жару.

Далонь чорствы ад бутэ,
рубы, як нічымі граніцы,
Ц

ГАД „ТРУМФАЛЬНАЯ АРІЯ“

Арганізатарам паездкі па Францыі, у якой нім дэвалюса прыняцц удзел, была турсыцкая фірма «Алчэцінак моладзі і калікулы». Прадстаўніц гэтай фірмы, яе гіды — у асноўным французскія камсамольцы. Таму мы лічылі, што нам пашанцавала незвычайна. Нам удалося лабіраваць не толькі тую Францыю, якую паказваюць заўсёды турыстам — Францыю музеяў, палацаў, гістарычных помнікаў, але і сённяшняю, жыўную Францыю з усімі яе кантрастамі, з бласкам і лягай.

Францыю, якую паказваюць заўсёды турыстам — Францыю музеяў, палацаў, гістарычных помнікаў, але і сённяшняю, жыўную Францыю з усімі яе кантрастамі, з бласкам і лягай.

яго шыкоўнымі атэлімі, магазінамі, але і з такімі ж, як у Парыжы, цеснымі, цёмнымі, густа населенымі рабочымі кварталамі.

У маленькім цудоўным горадзе Антыб нас гаспадарылі прымаць ільшвы будынікі, члены Камуністычнай партыі Францыі. Цяпліны і шчырасці гэтай сустрэчы застануць у памяці на ўсе жыццё. Яна як бы сімвалізавала сабой пачуццё ўсё французскага працоўнага народа да нашай радзімы, да савецкіх людзей.

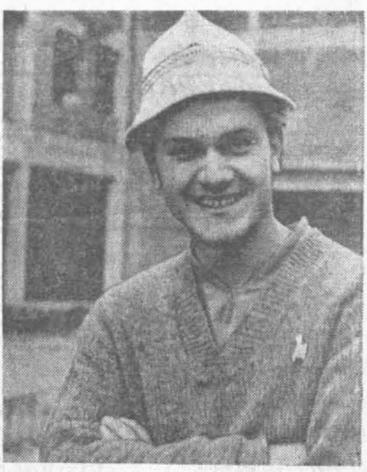
Усюды, дзе дэвалюса мінэ пабывала, я рабіла фотаздымкі. Здымала і цудоўныя малюнічныя віды Францыі, і фасады багавы атэлі, магазіны, кафе і вуліцы аспяллінай неонавай рэкламай... Здымала і вуліцы вуліцы, дзе жыў працоўны люд Францыі і куды амаль ніколі не заглядае сонца, так што мне

гадзімі дэвалюса мінэ удаляга асвятлення... Прыязеце з Францыі і велькі каштоўныя для мяне, як і для кожнага чалавека, рэспрадукцыі шэдэўраў жывапіснага мастацтва і зрабіла некалькі фотаздымак з так званых «творцаў» абстрактнага мастацтва... Адым словам, мой фотаапарат стараўся быць аб'ектыўным.

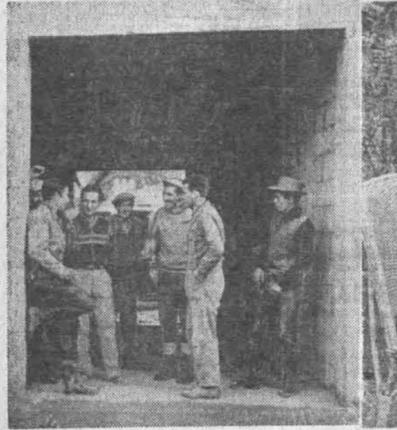
Але, праглядзеўшы цяпер усё гэтак мноства здымкаў, я ўсё ж бачу, што найбольш месца ў маім фотальбоме займаюць твары і постаці людзей, сустрэчы з якімі былі найбольш прыемнымі і дарэгымі. Гэта — парыжскія рабочыя, марсельскія докеры, сяляне з прыгарадных вёсак, словам, таа Францыя, якая сёння змагаецца за лепшую будучыню краіны, наладжвае забастовкі, выходзіць з дэманстрацыямі прэтэстаў на вуліцы Францыя, у якой жыўе дух Парыжскай Камуны...

Прапаную ўвазе чытачоў «Літаратуры і мастацтва» невялікую частку здымкаў з майго фотальбома.

Т. АНАНЫНА.

Вось ён, адзін з нашчадкаў парыжскіх камунараў, малады камуніст з горада Антыб.

На адной з рабочых усіраім Парыжа...

Якое «заўтра» вось у гэтай французцыні?

А вось такоа «сёння» ў гэтай...

Адзін з кутчоў плошчы Манмартр. Тут заробляюць на жыццё.

Старога шарманшчыка мы сустракалі заўсёды на адной і той жа стаяцы метро.

ПА САВЕЦКІХ МУЗЕЯХ

ЛЮСТРА УСХОДНЯЯ СІБІРЫ

Дзесяці пяцігодзе тысяч правядзеў складанага фонды Краснарайскага краязнаўчага музея. Прырода, гісторыя, этнаграфія, асабліва Сібіры аднастайна ў дачыненні да натуральных экспанатаў. Музей толькі што адзначыў сваё 75-годдзе. Яго дырэктар Зінаіда Глушак расказаў карэспандэнту АДН.

— Самыя влікі ў Сібіры і адзін з буйнейшых у краіне краязнаўчык музей за тры чвэрці стагоддзя стаяў уладальнікам унікальных археалагічных і этнаграфічных калекцыяў.

Вялікую цікавасць у наведвальнікаў выклікаюць экспазіцыі, якія расказваюць аб сучаснай Сібіры. Гэта — стэндзі Краснарайскага ГЭС — першыя і асноўныя стэндзі на істанды Вялікай кіміі Краснарайскага іраю. Гордасцю музея з'яўляецца збор савецкіх дачушчэў пра рэвалюцыйныя падзеі ў краіне, больш дэсяці тысяч твораў мастацтва і сярэіх іх — сапраўдныя работы вядомых мастакоў і мастацтваў супрацоўнікаў музея вядуць шырокую асветніцкую і даследчую работу. У апошні год музей адзначыў 150-летнюю гадавіцу навуковых намяндзіраў.

У гэтым годзе намяндзіраў тры экспедыцыі: у раён будучага в. Краіноў Пойна і па месцах, дзе будуюцца чыгуны Абанан—Тайшт і Ачынск—Абалаканна. У музей абраўся добры матэрыял памочнік-краязнаўцаў. Яны збіраюць матэрыялы да філіяла «Краснарайскага музея» і да пуску Краснарайскага ГЭС. Нядаўна краязнаўчыкі знайшлі ўнікальныя кінастужкі Міхаіла Чупава, якія расказваюць аб рэвалюцыйных падзеях у Енісейскай губерні. Кінастанды ўводзіць у філіял «Краснарайскага музея».

У сувязі з юбілеем у Краснарайскае паступае мноства вшанаваных у усіх канцоў краіны. Адначасна — музей пачаў шырока працаваць па краязнаўчыму. Краязнаўца Міхаіла Лісоўскага прыслаў партрэт Паўлава Чэхава, аднаго з прадметы рускай вяртні 18 стагоддзя. Будынік алюмініевага заводу падарвалі музеем матэрыялаў Шырава Міхаіла Васільевіча Гогаля. Наштоўную рэліквію пасля смерці Вялікага пісьменніка яго маці падарвала Яўгену Восілавічу Гогалю, суседу сямі Гогаляў па мейсціку. Партрэт будзе выстаўлены ў зале, дзе знаходзіцца экспазіцыя, прысвечаная дружбе Пушкіна і Гогаля.

— За апошні час, — расказвае мастацтвазнаўца Святлана Аўчынінава, — музей пачаў шырока працаваць па ўнікальных экспанатаў. Прыцягае ўвагу партрэт даччыны ў лёгкай светлай сукенцы з на дэмані прыгожым, задуменчым вобраз адноўленага ў многіх пушкінскіх вершах. Партрэт работы вядомага мастака першай паловы XIX стагоддзя.

— Самыя влікі ў Сібіры і адзін з буйнейшых у краіне краязнаўчык музей за тры чвэрці стагоддзя стаяў уладальнікам унікальных археалагічных і этнаграфічных калекцыяў.

Вялікую цікавасць у наведвальнікаў выклікаюць экспазіцыі, якія расказваюць аб сучаснай Сібіры. Гэта — стэндзі Краснарайскага ГЭС — першыя і асноўныя стэндзі на істанды Вялікай кіміі Краснарайскага іраю. Гордасцю музея з'яўляецца збор савецкіх дачушчэў пра рэвалюцыйныя падзеі ў краіне, больш дэсяці тысяч твораў мастацтва і сярэіх іх — сапраўдныя работы вядомых мастакоў і мастацтваў супрацоўнікаў музея вядуць шырокую асветніцкую і даследчую работу. У апошні год музей адзначыў 150-летнюю гадавіцу навуковых намяндзіраў.

У гэтым годзе намяндзіраў тры экспедыцыі: у раён будучага в. Краіноў Пойна і па месцах, дзе будуюцца чыгуны Абанан—Тайшт і Ачынск—Абалаканна. У музей абраўся добры матэрыял памочнік-краязнаўцаў. Яны збіраюць матэрыялы да філіяла «Краснарайскага музея» і да пуску Краснарайскага ГЭС. Нядаўна краязнаўчыкі знайшлі ўнікальныя кінастужкі Міхаіла Чупава, якія расказваюць аб рэвалюцыйных падзеях у Енісейскай губерні. Кінастанды ўводзіць у філіял «Краснарайскага музея».

У сувязі з юбілеем у Краснарайскае паступае мноства вшанаваных у усіх канцоў краіны. Адначасна — музей пачаў шырока працаваць па краязнаўчыму. Краязнаўца Міхаіла Лісоўскага прыслаў партрэт Паўлава Чэхава, аднаго з прадметы рускай вяртні 18 стагоддзя. Будынік алюмініевага заводу падарвалі музеем матэрыялаў Шырава Міхаіла Васільевіча Гогаля. Наштоўную рэліквію пасля смерці Вялікага пісьменніка яго маці падарвала Яўгену Восілавічу Гогалю, суседу сямі Гогаляў па мейсціку. Партрэт будзе выстаўлены ў зале, дзе знаходзіцца экспазіцыя, прысвечаная дружбе Пушкіна і Гогаля.

— За апошні час, — расказвае мастацтвазнаўца Святлана Аўчынінава, — музей пачаў шырока працаваць па ўнікальных экспанатаў. Прыцягае ўвагу партрэт даччыны ў лёгкай светлай сукенцы з на дэмані прыгожым, задуменчым вобраз адноўленага ў многіх пушкінскіх вершах. Партрэт работы вядомага мастака першай паловы XIX стагоддзя.

— Самыя влікі ў Сібіры і адзін з буйнейшых у краіне краязнаўчык музей за тры чвэрці стагоддзя стаяў уладальнікам унікальных археалагічных і этнаграфічных калекцыяў.

Вялікую цікавасць у наведвальнікаў выклікаюць экспазіцыі, якія расказваюць аб сучаснай Сібіры. Гэта — стэндзі Краснарайскага ГЭС — першыя і асноўныя стэндзі на істанды Вялікай кіміі Краснарайскага іраю. Гордасцю музея з'яўляецца збор савецкіх дачушчэў пра рэвалюцыйныя падзеі ў краіне, больш дэсяці тысяч твораў мастацтва і сярэіх іх — сапраўдныя работы вядомых мастакоў і мастацтваў супрацоўнікаў музея вядуць шырокую асветніцкую і даследчую работу. У апошні год музей адзначыў 150-летнюю гадавіцу навуковых намяндзіраў.

У гэтым годзе намяндзіраў тры экспедыцыі: у раён будучага в. Краіноў Пойна і па месцах, дзе будуюцца чыгуны Абанан—Тайшт і Ачынск—Абалаканна. У музей абраўся добры матэрыял памочнік-краязнаўцаў. Яны збіраюць матэрыялы да філіяла «Краснарайскага музея» і да пуску Краснарайскага ГЭС. Нядаўна краязнаўчыкі знайшлі ўнікальныя кінастужкі Міхаіла Чупава, якія расказваюць аб рэвалюцыйных падзеях у Енісейскай губерні. Кінастанды ўводзіць у філіял «Краснарайскага музея».

У сувязі з юбілеем у Краснарайскае паступае мноства вшанаваных у усіх канцоў краіны. Адначасна — музей пачаў шырока працаваць па краязнаўчыму. Краязнаўца Міхаіла Лісоўскага прыслаў партрэт Паўлава Чэхава, аднаго з прадметы рускай вяртні 18 стагоддзя. Будынік алюмініевага заводу падарвалі музеем матэрыялаў Шырава Міхаіла Васільевіча Гогаля. Наштоўную рэліквію пасля смерці Вялікага пісьменніка яго маці падарвала Яўгену Восілавічу Гогалю, суседу сямі Гогаляў па мейсціку. Партрэт будзе выстаўлены ў зале, дзе знаходзіцца экспазіцыя, прысвечаная дружбе Пушкіна і Гогаля.

РАМПА ГАРЫЦЬ ВА ЁСІМ СВЕЦЕ

АНГЛІЯ: ЦУДОЎНАЯ ПАСТАНОЎКА ВЫДАТНАЙ П'ЕСЫ

Англіяская аматарская драматычная труппа «Інгліш стейдж кампані» паказала днямі ў Лондане «Чайку» А. П. Чэхава ў новым перакладзе, які зрабіў драматург Эн Джэліка. Спектакль пастаноўлены маладым таленавітым рэжысёрам Тоні Рычардсанам. Ролу Ніны выканала Ванеса Рэдгрэй, ролу Аркадыянай — Пегі Эшпурт. Трыторына сыграл Штар Фінч.

Большасць чырытэў вельмі высока ацэньвае пастановку. Рэцэнзія ў газете «Дэйлі тэлэграф» названа: «Драматычны мастацтва ў «Чайцы» дасягае максімальнай выразнасці». Тэатральны крытык

газеты «Файншэл таймс» Б. А. Янг назваў спектакль «цудоўнай пастановкай вялікай п'есы».

Асабліва захапляюча гаворыць пра пастановку «Чайкі» газета «Таймс». Тэатральны рэцэнзент гэтай газеты ўказвае, што пастановка ўдалося блізка па забегнуць небяспечна залішняй сентыментальнасці. Ён дае выключна высокую ацэнку выкананню ролу Ніны Ванеса Рэдгрэй. Гаворыць аб сцэне яе прызнаныя Трыторына ў нахалні ў апошняй дзеі п'есы, ён шпіра: «У гэты момант у глядачоў замірае сэрца, а такоа ўражанне можа выклікаць толькі ігра вялікай актрысы».

П. ГРЭГАРЫ, карэспандэнт ТАСС.

ГРЭЦЫЯ: ГАВОРЫЦЬ АСПАЗІЯ ПАПАТАНАСІУ

Гордая і бяспрашная Электра, пакуючая, але непахісная Медэя — гэтыя вобразы ўнікаюць перад вачыма пры ўпамінані імя выдатнай грэчаскай актрысы Аспазіі Папатанасіу. Савецкім людзям добра вядома гэтак імя. У складзе трупы Шырайскага тэатра старажытнагрэчаскай трагедыі актрысы двойчы наведвала Савецкі Саюз — у 1963 годзе і ў пачатку гэтага года — і выступала на сцэнах Масквы, Ленінграда, Кіева, Тбілісі. І ўсюды ёй гораца апладыравалі савецкія глядачы, удзячы за натхненнае майстэрства.

Вярнуўшыся на радзіму, Аспазія Папатанасіу цэпла ўспамінае сваіх новых сяброў у вялікай Савецкай краіне.

— Мне не забыць сустрэч з савецкімі глядачамі, якія глыбока разумеюць і цэняць усё, што датычыцца мастацтва, — завіла актрыса ў інтэрв'ю карэспандэнту афіскай газеты «Аўгі». — Савецкая аўдыторыя — адна з лепшых і хваляючых. Як мне дэвалюса заўважыць, для савецкіх людзей наведанне тэатра — не пустая трата часу, а духоўная прабаўнасць, якая вынікае з іх ладу жыцця.

— Вядома, я прабыла ў Савецкім Саюзе нядоўга, але ў мяне на аснове ўсяго багатага склаўся поўны, хоць і агульны вобраз краіны. Я пабыла ў Савецкім Саюзе на многіх балетных, оперных, драматычных спектаклях і асабіста магла пераконацца ў тым, што савецкі тэатр сапраўды знаходзіцца на вельмі высокім узроўні. У Савецкім Саюзе і другія сацыялістычныя краіны прыкладна ўвядуць робіцца тэатра, тэатра творчага, які з'яўляецца з жыццём і адлікаецца на прыблізна і жаданні сучаснікаў. На мяне асабліва ўражанне аказала тое, з якой увага і павага к драку твора ставіцца там кожная п'еса — класічная ці сучасная.

— Мы вельмі стаміліся за час гэтай паездкі, — сказала з усмешкай.

— Самыя влікі ў Сібіры і адзін з буйнейшых у краіне краязнаўчык музей за тры чвэрці стагоддзя стаяў уладальнікам унікальных археалагічных і этнаграфічных калекцыяў.

Вялікую цікавасць у наведвальнікаў выклікаюць экспазіцыі, якія расказваюць аб сучаснай Сібіры. Гэта — стэндзі Краснарайскага ГЭС — першыя і асноўныя стэндзі на істанды Вялікай кіміі Краснарайскага іраю. Гордасцю музея з'яўляецца збор савецкіх дачушчэў пра рэвалюцыйныя падзеі ў краіне, больш дэсяці тысяч твораў мастацтва і сярэіх іх — сапраўдныя работы вядомых мастакоў і мастацтваў супрацоўнікаў музея вядуць шырокую асветніцкую і даследчую работу. У апошні год музей адзначыў 150-летнюю гадавіцу навуковых намяндзіраў.

У гэтым годзе намяндзіраў тры экспедыцыі: у раён будучага в. Краіноў Пойна і па месцах, дзе будуюцца чыгуны Абанан—Тайшт і Ачынск—Абалаканна. У музей абраўся добры матэрыял памочнік-краязнаўцаў. Яны збіраюць матэрыялы да філіяла «Краснарайскага музея» і да пуску Краснарайскага ГЭС. Нядаўна краязнаўчыкі знайшлі ўнікальныя кінастужкі Міхаіла Чупава, якія расказваюць аб рэвалюцыйных падзеях у Енісейскай губерні. Кінастанды ўводзіць у філіял «Краснарайскага музея».

У сувязі з юбілеем у Краснарайскае паступае мноства вшанаваных у усіх канцоў краіны. Адначасна — музей пачаў шырока працаваць па краязнаўчыму. Краязнаўца Міхаіла Лісоўскага прыслаў партрэт Паўлава Чэхава, аднаго з прадметы рускай вяртні 18 стагоддзя. Будынік алюмініевага заводу падарвалі музеем матэрыялаў Шырава Міхаіла Васільевіча Гогаля. Наштоўную рэліквію пасля смерці Вялікага пісьменніка яго маці падарвала Яўгену Восілавічу Гогалю, суседу сямі Гогаляў па мейсціку. Партрэт будзе выстаўлены ў зале, дзе знаходзіцца экспазіцыя, прысвечаная дружбе Пушкіна і Гогаля.

— За апошні час, — расказвае мастацтвазнаўца Святлана Аўчынінава, — музей пачаў шырока працаваць па ўнікальных экспанатаў. Прыцягае ўвагу партрэт даччыны ў лёгкай светлай сукенцы з на дэмані прыгожым, задуменчым вобраз адноўленага ў многіх пушкінскіх вершах. Партрэт работы вядомага мастака першай паловы XIX стагоддзя.

— Самыя влікі ў Сібіры і адзін з буйнейшых у краіне краязнаўчык музей за тры чвэрці стагоддзя стаяў уладальнікам унікальных археалагічных і этнаграфічных калекцыяў.

Вялікую цікавасць у наведвальнікаў выклікаюць экспазіцыі, якія расказваюць аб сучаснай Сібіры. Гэта — стэндзі Краснарайскага ГЭС — першыя і асноўныя стэндзі на істанды Вялікай кіміі Краснарайскага іраю. Гордасцю музея з'яўляецца збор савецкіх дачушчэў пра рэвалюцыйныя падзеі ў краіне, больш дэсяці тысяч твораў мастацтва і сярэіх іх — сапраўдныя работы вядомых мастакоў і мастацтваў супрацоўнікаў музея вядуць шырокую асветніцкую і даследчую работу. У апошні год музей адзначыў 150-летнюю гадавіцу навуковых намяндзіраў.

У гэтым годзе намяндзіраў тры экспедыцыі: у раён будучага в. Краіноў Пойна і па месцах, дзе будуюцца чыгуны Абанан—Тайшт і Ачынск—Абалаканна. У музей абраўся добры матэрыял памочнік-краязнаўцаў. Яны збіраюць матэрыялы да філіяла «Краснарайскага музея» і да пуску Краснарайскага ГЭС. Нядаўна краязнаўчыкі знайшлі ўнікальныя кінастужкі Міхаіла Чупава, якія расказваюць аб рэвалюцыйных падзеях у Енісейскай губерні. Кінастанды ўводзіць у філіял «Краснарайскага музея».

У сувязі з юбілеем у Краснарайскае паступае мноства вшанаваных у усіх канцоў краіны. Адначасна — музей пачаў шырока працаваць па краязнаўчыму. Краязнаўца Міхаіла Лісоўскага прыслаў партрэт Паўлава Чэхава, аднаго з прадметы рускай вяртні 18 стагоддзя. Будынік алюмініевага заводу падарвалі музеем матэрыялаў Шырава Міхаіла Васільевіча Гогаля. Наштоўную рэліквію пасля смерці Вялікага пісьменніка яго маці падарвала Яўгену Восілавічу Гогалю, суседу сямі Гогаляў па мейсціку. Партрэт будзе выстаўлены ў зале, дзе знаходзіцца экспазіцыя, прысвечаная дружбе Пушкіна і Гогаля.

ПАПАТАНАСІУ

БАЛГАРЫЯ: ОПЕРА ВЯЛІКАЙ СІЛЫ

У музычным жыцці Народнай Рэспублікі Балгарыя адбылася важная падзея: у тэатры буйнейшых оперных тэатрах Рэспублікі — у горадах Русе, Плуодз і Сафія — пастаўлены прэм'еры новай балгарскай оперы «Анціона-43» кампазітара Любамира Шырава. Ціэрта оперы напісаў Уладзімір Башаў і Папа Папаў.

Гэтую першую балгарскую сучасную оперу яе аўтары прысвяцілі 20-й гадавіне сацыялістычнай рэвалюцыі ў Балгарыі. У оперы пастаўлена вялікая тэма гераізму новага чалавека, непахісная сіла камуністычнай маралі, барацьба народа за свабоду і шчасце. У аснове сюжэта оперы ляжыць інаўдны рэвалюцыйны мінэ гераічнага барацьбы пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі супраць капіталізму і фашызму, змагаючыся з балгарскімі дэўчынамі Анны, натхнёны вобраз Анціоны і вядомай драмы Сафарка. Слова Анны аб тым, што «ўсюляк няпраўда нараджае Анціону», вызначаюць асноўную ідэю оперы.

Опера «Анціона-43» — значная старонка ў творчасці вядомага балгарскага кампазітара Любамира Шырава. Як адна з балгарскіх друк, музыка гэтага твора робіць глыбокае ўражанне, хваляе. Яна з вялікай слай раскрыла інаўдны атмасферу дзеяння, душэўны свет і хваляны гэтыя ролі, іх учынілі ў музыцы опернай, гаворыцца ў адной з рэцэнзіяў, з вялікай слай гучыць аптымізм камунізму, цвёрдая вера ў несакушальную сучаснага. Опера абуджае ў глядачоў хваля-

ванне і думкі, сучыныя з яго ўласнымі ідэаламі, думкі і пачуццямі, якія дастойны нашай вялікай сучаснасці...

Публіка асабліва высокая ацэнка вялікае майстэрства пастановшчыка і выканаўца оперы, дырыжора Русенскай оперы Барыса Хінчава, рэжысёра Плуодзскай оперы Хрыста Хрыстава, дырыжора Сафійскай оперы Васіла Казанджэва, а таксама выканаўцаў галоўнай парты оперы — Пенкі Марынавай (Русе), Вялічынцы Александрвай (Плуодз), Ліліяны Баравай (Сафія).

К. АРЛОВА, карэспандэнт ТАСС.

ТЭМА ВЕЧАРА — ЮБІЛЕЙ КНІГІ

НАВІНЫ МАЛАДЗЕЧАНШЧЫНЫ

У клубе піснiх чыгуначнікаў адбыўся вечар, прысвечаны юбілею. Пра юбілей рускага кінагродування расказала загадчыца цэнтральнай бібліятэкі Е. Марозава. З чытаннем вершаў выступілі пачынаючыя паэты Ф. Туманаў, І. Бубен, Д. Сідарэвіч.

Пра свае любімыя кнігі гаварылі Л. Барсуц, В. Рамановіч, Н. Капіліна. Каленцы мастацкай самадзейнасці піснiх чыгуначнікаў даў на вечары нацэрт. Ф. БАРЫСАВА.

ФОТАГАЗЕТА НА ВІН

«Навіны Маладзечаншчыны» — так называецца фотагэзета, якую шотомесіца выпускае папаштатны фотадзеяц газет «Светло на музіка». Здымкі расказваюць аб справах працоўнай сельскай гаспадаркі і прамяшловасці, аб культурным жыцці раёна. У гэце былі змешчаны партрэты лепшага сьвірага налгаса імя Дзяржынскага Міхаіла Даміна, трактарыста калгаса «Светлы шлях» Янава Сырава, шэфшэфшчына фабрыкі музычных інструментаў уадрнага камуністычнага працэ Міхаіла Лоса.

У адным з нумараў «Навіны Маладзечаншчыны» змiсцілі фотарапартаж з вечара рэгістрацыі шлобаў, што адбыўся ў гарадскім Доме культуры. Я. ГУРЫНОВІЧ.

БЕЛАРУСКИ ДЭАРЖАНЫ ТЭАТРАЛЬНА-МАСТАЦКІ ІНСТЫТУТ АБ'ЎАЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ШТАТНЫХ ПАСАД:

Загадчыка кафедры дэкарэграфічна-манументальнага жывапісу — дацэнт, загадчыка кафедры малюнка — дацэнт, па кафедры жывапісу — два дацэнты, па кафедры малюнка — дацэнт.

Тэрмін падачы заяў — адзін месяц з дня апублікавання аб'явы. Заявы і дакументы падаюцца на імя рэктара інстытута.

Адрес: Мінск, Ленінскі прэспект, 81, Беларускае дэаржаўнае тэатральна-мастацкае інстытут.

Рэктарат.

ПРЫСВЕЧЕНА БЕЛАРУСІ

Польскае выдавецтва «Іскры» выпусціла кнігу Ганны Мушыскай-Гармановай «Верке і я сябры». Гэта — усхваляваная апошняя пра славеную дачку беларускага народа Веру Херукову, пра яе дзейнасць на Беларосточчыне ў якасці сакратара ЦК КСМ Заходняй Беларусі. Мушыскай-Гарманова шырока выкарыстаў пісьмы падпольшчыцы да бліжніх і сяброў. Апошняя адрасавана дзецім і юнацтву.

Польскія навуковыя часопісы надрукавалі за апошні час даследаванні, звязаныя з беларускай мовай. А. Бегроўска, напрыклад, разглядае на старонках часопіса «Славяна арнаменталі» беларускае словазлучэнне «пайсці ў грыбы». Супрацоўнік беласточскай «Нівы» М. Каналіцкі апублікаваў даследаванне «Элементы татарскага фальклору на польска-

Беларуска-літоўскім паграніччя» («Літаратура і мастацтва»). П. Левін надрукаваў артыкул «Аб тэ звычкі беларускіх інтэрмедыяў» («Славяна арнаменталі»). У «Літаратуры і мастацтва» апублікавана даследаванне Р. Вайцхоўскага «Песні беларускага народа ў зборніках Федароўскага і польскае народная песня». На старонках польскага друку сістэматычна друкуюцца рэцэнзіі на працы беларускіх славістаў.

Гэта аперацыя стварэння Евы з рабра Адама адбываецца на сцэне Мінскага аграгарадка Дома афіцэраў. Тут ідуць гастролі Рыжскага тэатра лялек.

Адам і Ева — галоўныя героі «Боскай казкі» І. Штока, пастаўленай рэжысёрам В. Пуцэ. Ролу Адама ў спэнталі выконвае артыст А. Рэпін, ролу Творцы — С. Суханаў, ролу Анёла І — А. Грышын.